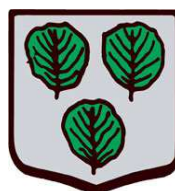

Rekenkameronderzoek Re-integratie gemeenten

Elburg, Nunspeet, Oldebroek, Putten

Re-integratie in Nunspeet

Effectiviteit van het re-integratiebeleid

De rekenkamercommissies van Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten

drs. Eelco Westerhof
Marije Nanninga MSc
Anna Weijer MSc

mei 2012

Inhoud

Rekenkameronderzoek Re-integratie in Nunspeet,	1
Re-integratie in Nunspeet	1
Inhoud	2
Inleiding	3
Onderzoeksvraag	3
Methodologie en toetsingskader	4
Leeswijzer	5
Cases	5
Hoofdstuk 1	7
Schets van het onderwerp	7
1.1 Het beleidsterrein in vogelvlucht	7
1.2 De arbeidsmarkt in Nunspeet	10
1.3 Bestandsanalyse	12
Hoofdstuk 2	14
Re-integratiebeleid in Nunspeet	14
2.1 Visie op re-integratie	14
2.2 Doel- en taakstellingen	15
2.3 Instrumenten	17
2.4 Proces	19
2.5 Beantwoording van de deelvragen	20
Hoofdstuk 3	22
Uitvoering	22
3.1 Resultaten in- en uitstroom bijstandsccliënten	22
3.2 Trajecten	24
3.3 Financiën	30
3.4 Beantwoording van de deelvragen	32
Hoofdstuk 4	34
Informatievoorziening	34
4.1 Cliënt-, uitvoerings- en procesinformatie	34
4.2 Gemeenteraad	34
4.3 Beantwoording van de deelvragen	36
Hoofdstuk 5	38
Benchmark	38
5.1 Bestandsanalyse	38
5.2 Beleid	39
5.3 Uitvoering	41
5.4 Informatie voor de Raad	42
Bijlage 1	43
Toetsingskader	43
Bijlage 2	44
Geïnterviewde personen	44
Bijlage 3	45
Terminologie en afkortingen	45
Conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie voor de gemeente Nunspeet	47
Bestuurlijke reactie	51
Nawoord rekenkamercommissie Nunspeet	52

Inleiding

Sinds 2004 zijn gemeenten zelf financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB). In 2006 is door de modernisering van de WSW ook financiering voor de WSW direct naar gemeenten gegaan. Het is aan gemeenten zelf om te bepalen welke instrumenten in het kader van re-integratie en participatie worden ingezet. Ook de verdeling van re-integratie-inspanningen over verschillende cliënten en doelgroepen kan zelf bepaald worden. Voor de uitvoering kunnen zij er voor kiezen dit zelf uit te voeren of in een gemeenschappelijke regeling te doen.

Na de invoering van de WWB bleek dat landelijk het bijstandsbestand snel daalde met inzet van slechts een gedeelte van de beschikbare re-integratiemiddelen. Sinds de economische crisis en recessie in 2008 is het bijstandsbestand weer aan het oplopen en blijken ook steeds meer gemeenten het volledige re-integratiebudget te besteden (inclusief reserves).

Daarnaast heeft het kabinet aangekondigd fors te zullen bezuinigen op de re-integratiemiddelen. Voor gemeenten is het dus zaak om met minder middelen toch een goed resultaat op het terrein van re-integratie en participatie te boeken. Voor 2013 staat de nieuwe Wet Werken naar Vermogen voor de deur. In deze wet krijgt de gemeente te maken met ontschotte budgetten en een vernieuwde doelgroep. In combinatie met de bezuiniging betekent dit dat gemeenten voor keuzes komen te staan. Vragen die beantwoord moeten worden zijn onder meer: Voor wie zetten we nog re-integratiemiddelen in en voor wie niet meer? Is ons instrumentarium nog te betalen en hoe gaan we om met de Sociale Werkvoorziening.

Welke aanpak werkt voor welke doelgroepen en voor wie en hoe hebben de gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten het de afgelopen jaren gedaan? Om antwoord te krijgen op onder andere deze vragen willen de rekenkamercommissies een onderzoek laten uitvoeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het re-integratiebeleid

Onderzoeksvraag

De rekenkamercommissies (RKC's) hebben voor dit onderzoek de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Wat is de doeltreffendheid en doelmatigheid van het re-integratiebeleid in de jaren 2007-2010 in het kader van de Wet Werk en Bijstand en Wet Inschakeling Jongeren (WWB/WIJ)?

Deze probleemstelling is uitgewerkt in een aantal deelvragen:

1. Wat is het re-integratiebeleid in 2007-2010 in het kader van WWB/WIJ en welke doelen zijn daarbij gesteld?
2. Welke financiële middelen en beleidsinstrumenten heeft de gemeente ingezet in 2007-2010 om de beleidsdoelen te bereiken?
3. In hoeverre zijn de doelen van het re-integratiebeleid in 2007-2010 gerealiseerd?

4. In welke mate hebben de ingezette instrumenten voor de beoogde doelgroep het gewenste resultaat behaald, zijn de kosten hiervoor in verhouding tot de resultaten en zijn hier verklaringen voor?
5. Hoe was de informatievoorziening (tijdigheid, inzichtelijk, e.d.) aan de raad gezien zijn kaderstellende en controlerende taak.

Methodologie en toetsingskader

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van verschillende onderzoeksmethoden. Het gaat hierbij om:

- Document- en literatuurstudie waarbij zowel bronnen van de gemeente als andere bronnen gebruikt zijn;
- Interviews met sleutelfiguren binnen de gemeente;
- Interviews met ketenpartners;
- Benchmark.

In de bijlage is een lijst van gebruikte documenten en geïnterviewde personen opgenomen.

Het toetsingskader wordt wat ons betreft bepaald door drie normatieven:

- Wettelijke kaders
- De door de gemeenten zelf gestelde doelen
- De gemiddelde prestaties in vergelijkbare gemeenten (voor zover bekend)

Om zicht te krijgen op de beleidsdoelen, de resultaten en de achterliggende motivaties van beleid maakt het CAB gebruik van de methode van realistisch evalueren. Binnen deze methode is het niet alleen de vraag wat het resultaat is van bepaald beleid, maar ook hoe dit resultaat tot stand gekomen is. Een bepaald beleid kan onder bepaalde omstandigheden voor bepaalde doelgroepen wel effectief zijn, terwijl andere doelgroepen er niet van profiteren. Ook worden impliciete verwachtingen en doelen op deze manier inzichtelijk gemaakt.

Bij zowel de harde toetsing als het realistische evalueren staan de volgende onderwerpen centraal:

Onderzoeksitems	Norm
Beleid (vastgestelde doelen m.b.t. re-integratiebeleid):	<p>Het beleid voldoet aan de wettelijke vereisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn verordeningen • Er is beleid voor NUGGERS <p>Het beleid is doelgericht</p> <p>De doelen en de operationalisering daarvan zijn SMART geformuleerd</p> <p>Het beleid is consistent in schrift en uitvoering.</p>
Uitvoering (inzet van re-integratie instrumenten):	<p>Het beleid is consistent in schrift en uitvoering</p> <p>Het instrumentarium sluit aan bij de doelen uit het beleid</p> <p>Er zijn duidelijke resultaatafspraken met betrekking tot de uitvoering</p> <p>Resultaten zijn afgezet tegen doelen en taakstellingen</p>
Verantwoording aan de raad	<p>Informatie is op maat</p> <p>Informatie is tijdig</p> <p>Informatie sluit aan bij de doelen</p> <p>Informatie is in perspectief (vergelijking in tijd en met andere gemeenten)</p> <p>Informatie is volledig</p>
Budgettair	<p>Resultaten worden afgezet tegen doelen, taakstellingen en kosten</p> <p>Kosten per instrument zijn inzichtelijk</p> <p>Het beleid is uitgevoerd binnen de beschikbare middelen</p>

Leeswijzer

Dit rapport geeft antwoord op de door de RKC's gestelde onderzoeksvragen voor de gemeente Nunspeet. In hoofdstuk 1 van het rapport wordt een korte schets gegeven van re-integratie in Nederland en de komende veranderingen in het sociale domein. Daarnaast bevat dit hoofdstuk een schets van de arbeidsmarkt en het bijstandsbestand in de gemeente Nunspeet. Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van het re-integratiebeleid in de gemeente en de daaruit voortvloeiende doelen. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de resultaten van het gestelde beleid. Hierbij wordt zowel gekeken naar de beleidsresultaten als naar de financiële realisatie van het gevoerde beleid. Hoofdstuk 4 richt zich op de bedrijfsvoering en de informatievoorziening met betrekking tot het onderwerp. Het gaat hierbij zowel om de informatieverzameling als om de wijze waarop de informatie naar de gemeenteraad is geregeld. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 een vergelijking gegeven van de gemeente Nunspeet met de andere gemeenten.

In de bijlagen wordt een overzicht gegeven van de geïnterviewde personen. Tevens wordt de beoordeling van het toetsingskader in de bijlage weergegeven. Ook is in de bijlage een overzicht van de terminologie en gebruikte afkortingen opgenomen.

Cases

Voor het onderzoek zijn interviews gehouden met inwoners van de gemeente Nunspeet die in de dagelijkse praktijk met re-integratie te maken hebben gehad. Door het hele rapport heen zijn ter illustratie delen van deze interviews in kaders opgenomen. Om inzicht te geven in de persoonlijke omstandigheden van de inwoners, wordt hieronder een korte beschrijving weergegeven. Omwille van de privacy zijn de beschrijvingen algemeen gehouden.

Case 1. Het gaat hier om een man van middelbare leeftijd die samen met zijn moeder woont. Meneer is een kleine tien jaar geleden door ziekte in de bijstand terechtgekomen. Vorig jaar heeft meneer een leerwerktraject bij een re-integratiebureau gevolgd. Dankzij de jobcoach is meneer inmiddels uitgestroomd naar regulier werk.

Case 2. Het gaat hier om een alleenstaande vrouw van middelbare leeftijd die door persoonlijke omstandigheden sinds 1,5 jaar een uitkering ontvangt. Mevrouw heeft een werkcoach gehad, een traject bij een re-integratiebureau gevolgd en momenteel volgt mevrouw een opleiding (leerwerktraject).

Case 3. Het gaat hier om een jonge alleenstaande moeder. Mevrouw ontvangt een aantal jaren een uitkering, maar hoopt binnenkort uit te stromen. Op dit moment is zij aan het werk met een proefplaatsing, die waarschijnlijk wordt omgezet in een reguliere baan.

Hoofdstuk 1

Schets van het onderwerp

1.1 Het beleidsterrein in vogelvlucht

De invoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB) in 2004 heeft de uitvoering en verantwoordelijkheid van de bijstandverlening en re-integratie bij gemeenten neergelegd. Kerngedachte van de WWB is dat iedere Nederlander in zijn of haar eigen bestaan moet voorzien ("werk boven inkomen"). Pas wanneer dat niet lukt, is een uitkering mogelijk. Voor gemeenten betekende de invoering van de WWB meer financiële verantwoordelijkheid, maar ook meer beleidsvrijheid. Zo mogen gemeenten zelf keuzes maken met betrekking tot het in te zetten re-integratiebeleid en het aanbod van re-integratievoorzieningen. Sinds 2006 hebben de gemeenten hier de vrijheid bij gekregen om zelf re-integratietaken uit te voeren.

Bij de uitvoering van de WWB worden twee budgetten door het rijk beschikbaar gesteld. Het gaat hier om het zogenaamde inkomensdeel en het participatiebudget. De hoogte van deze budgetten wordt voor grotere gemeenten bepaald aan de hand van een verdeelmodel, waarin op basis van sociaal economische kenmerken een verdeelsleutel wordt toegepast bij de verdeling van het macrobudget over de individuele gemeenten. Voor gemeenten met minder dan 25.000 inwoners (zoals deze gemeente) geldt het historisch verdeelmodel. Hierbij geldt dat het budget volledig bepaald wordt door het historisch aandeel in de bijstandsuitgaven van het jaar t-2.

Inkomensdeel

Het inkomensdeel is het budget dat bestemd is voor de verstrekking van uitkeringen. Eventuele overschotten mogen gemeenten vrij besteden, maar eventuele tekorten moeten ook zelf worden opgevangen. Wanneer een gemeente in een bepaald jaar een tekort heeft op het inkomensdeel van meer dan 10% dan kan zij onder voorwaarden aanspraak maken op een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU). De IAU geeft een compensatie voor de tekorten boven de 10%. De eerste 10% is altijd voor rekening van de gemeente. Voor gemeenten met minder dan 40.000 inwoners is de voornaamste voorwaarde voor het ontvangen van de IAU dat er naast een tekort van meer dan 10% sprake moet zijn van een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt.

Participatiebudget

Het participatiebudget is een geoormerkt budget dat een uitkering bevat voor onder andere re-integratievoorzieningen (SZW-deel). Daarnaast zijn er middelen voor Inburgering en Educatie. Dat het budget geoormerkt is betekent dat gemeenten het budget alleen aan deze taken mogen besteden. Vanaf 2010 mogen gemeenten nog maar 25% van het budget meenemen. Bij een groter overschot moet er terugbetaald worden aan het Rijk. Het SZW-deel van het participatiebudget mogen gemeenten inzetten voor allerlei zaken die betrekking hebben op re-integratie en/of participatie. Uitvoeringskosten mogen niet uit het budget betaald worden. Dit dient betaald te worden uit het gemeentefonds en andere eigen middelen.

WIJ

Sinds de invoering van de WWB heeft er een aantal grote wijzigingen plaatsgevonden. In oktober 2009 is de Wet Investeren in Jongeren (WIJ) ingevoerd. Het doel van de wet was om jongeren tot 27 jaar aan werk of scholing te helpen. Voor gemeenten betekende dit dat zij

verplicht waren jongeren tot 27 jaar die een uitkering aanvroegen een aanbod te doen. Dat kon een aanbod zijn voor werk, scholing of een combinatie van beide. Jongeren waren verplicht het aanbod te accepteren. Bij weigering werd ook de uitkering geweigerd. Per januari 2012 is de WIJ afgeschaft en opgegaan in de WWB.

Wijzigingen van 2012

Per 1 januari 2012 is er een aantal wijzigingen in de WWB doorgevoerd. Deze zullen we hieronder kort toelichten.

Wachttijd voor jongeren

Met de overheveling van de WIJ naar de WWB is eveneens een wachtregeling voor jongeren tot 27 jaar ingevoerd. Jongeren moeten door deze regeling eerst vier weken zelf op zoek naar een baan of een opleiding. Pas hierna komt een jongere in aanmerking voor een uitkering en ondersteuning bij re-integratie.

Huishoudenstoets

Tot en met 2011 konden volwassen inwonende kinderen of inwonende ouder(s) zelfstandig recht op bijstand hebben. Dit is per 1 januari 2012 anders: (alleenstaande) ouders en volwassen kinderen die op één adres wonen, krijgen één gezamenlijke bijstandsuitkering. Het inkomen van alle gezinsleden wordt meegeteld om de hoogte van deze bijstandsuitkering te bepalen. Uitzonderingen hierop zijn inkomsten uit een Wajonguitkering. Inkomsten van volwassen kinderen die studeren of bijvoorbeeld een leerwerkbaan hebben, worden pas meegeteld vanaf ongeveer € 1.000 per maand.

Tegenprestatie

Vanaf 1 januari 2012 geldt dat de gemeente een tegenprestatie mag vragen van mensen die een bijstandsuitkering ontvangen. Die tegenprestatie bestaat uit werkzaamheden die nuttig zijn voor de samenleving. De werkzaamheden mogen betaald werk niet in de weg staan en mogen niet voor een langere periode gelden. Daarnaast dienen het werkzaamheden naar het vermogen van de individuele cliënt te zijn. Gemeenten bepalen zelf of er een tegenprestatie gevraagd wordt.

De Wet Werken naar Vermogen

Naar verwachting zal per 1 januari 2013 de Wet Werken naar Vermogen (WWNV) worden ingevoerd. Deze wet betekent een grote verandering binnen het sociale domein. Het voorstel omvat de samenvoeging van de WWB, de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en de nieuwe instroom in de Wajong.

De WWNV heeft tot doel dat mensen zoveel mogelijk naar vermogen gaan meedoen. Hierbij zijn drie uitgangspunten van belang:

- Iedereen werkt naar vermogen, bij voorkeur bij een reguliere werkgever.
- Iemand die alleen in een beschutte omgeving kan werken heeft de mogelijkheid in te stromen in de WSW.
- Voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten blijft de Wajong bestaan.

Kerndoel van de nieuwe wet is dat er meer mensen met een arbeidsbeperking aan de slag gaan bij een reguliere werkgever.

De regering geeft aan dat zij drie concrete doelen wil bereiken:

- Dat mensen worden beoordeeld op hun mogelijkheden en niet op hun beperkingen.
- Er is alleen ondersteuning voor wie het echt nodig heeft.
- Er komt een transparant nieuw activerend stelsel dat mensen uit de uitkering houdt.

Voor gemeenten betekent de invoering van de WWNV in de praktijk dat zij te maken krijgen met een bredere doelgroep op het terrein van re-integratie die zij met minder middelen moeten gaan bedienen. In deze verandering blijft de WSW alleen bestaan voor beschut werken en zullen de overige cliënten (WSW, WWB en Wajong) buiten de deur bij reguliere werkgevers aan de slag moeten. Hiervoor komt een nieuw instrument ter beschikking van gemeenten: loondispensatie. Dit instrument maakt het mogelijk dat werkgevers alleen het arbeidsproductieve deel van een werknemer hoeven te betalen. Gemeenten vullen het inkomen van de werknemer dan aan tot maximaal het minimumloon.

Financieel betekent de invoering van de WWNV dat er een fikse korting wordt toegepast op de gelden die nu nog beschikbaar zijn voor de WSW en het SZW-deel van het participatiebudget. Deze budgetten worden samengevoegd tot één ongedeeld budget voor re-integratie. Omdat een groot deel van dat budget in eerste instantie besteed zal moeten worden aan de inkomens van de huidige WSW-ers zal er voor de re-integratie van WWB-ers veel minder geld beschikbaar komen.

Om een inschatting te geven van de bezuinigingen wordt hier onder een overzicht gegeven van de gelden die voor re-integratie beschikbaar zijn. Hieruit blijkt dat de gemeente Nunspeet in 2015 ruim 2,5 ton minder te besteden heeft aan re-integratie dan in 2011. Hierbij is het van belang op te merken dat het hier om een toegekend budget gaat. Vanaf 2013 is het budget voor de WSW en de WWB samengevoegd. Cedris, de brancheorganisatie voor de WSW, heeft een schatting gemaakt van de verwachte tekorten in de WSW in 2011 en 2015. Eventuele tekorten op de WSW hebben door de samenvoeging van het budget direct invloed op de beschikbare middelen voor re-integratie binnen de WWB.

Nunspeet	Omvang SZW-deel participatiebudget	Verwacht tekort op toegekende budget WSW
2010	€459.555	
2011	€411.005	€197.000
2012	€250.165	
2015 (schatting)	€144.000	€20.000

Bron: Cedris

Voor gemeenten ligt er op dit moment een aantal beslissingen. Hierbij gaat het om de herinrichting van de WSW en het bepalen van doelgroepen in het kader van re-integratie. Wat betreft re-integratie is het de vraag welke doelgroepen nog ondersteund worden en welke instrumenten daar nog voor beschikbaar komen.

1.2 De arbeidsmarkt in Nunspeet

Vanaf 2008 zien we een sterke stijging van het aantal bijstandsuitkeringen in de gemeente Nunspeet. Tussen 2007 en 2010 is er sprake een stijging van 43% van het aantal bijstandsgerechtigden. De beroepsbevolking stijgt over die jaren ook, zij het licht. In totaal ontvangt in 2010 2,2% van de huishoudens in Nunspeet een bijstandsuitkering.

Tabel 1: kerngegevens gemeente Nunspeet

Activiteit	2007	2008	2009	2010
Kerngegevens:				
Aantal inwoners	26.583	26.567	26.714	26.728
Beroepsbevolking	11.510	11.670	11.720	11.717
Bijstand (onder de 65)				
Aantal huishoudens met een bijstandsuitkering (WWB+WIJ)	139	141	179	199
Ontwikkeling t.o.v. voorgaande jaar		1,4%	26,9%	11,2%
% van het totaal aantal huishoudens	1,5%	1,6%	1,9%	2,2%

Bron: CBS, provincie Gelderland en gemeente Nunspeet (aantal bijstandsuitkeringen)

De deelname aan de arbeidsmarkt is in Nunspeet over de gehele periode hoger dan in de provincie Gelderland en Nederland. Opvallend is dat er in 2007 slechts sprake is van een mi-niem verschil, terwijl het verschil in de jaren daarna zo'n 2% is. Dit komt door een sterke toe-name van de participatie in Nunspeet. Tussen 2007 en 2009 is de participatiegraad in Nun-speet met 3% toegenomen.

Tabel 2. Deelname aan de arbeidsmarkt

	Netto participatie ¹			Werkloosheidspercentage		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Nunspeet	67,2%	70,6%	70,3%	n.b.	n.b.	n.b.
Gelderland	67%	68,1%	67,7%	4%	3,6%	4%
Nederland	66,6%	68,2%	67,8%	4,5%	3,8%	4,8%

Bron: CBS

In Nunspeet heeft 30% van de beroepsbevolking een laag onderwijsniveau. In de provincie Gelderland en Nederland is dit aandeel kleiner, namelijk 23%. Het aantal personen met een hoog onderwijsniveau is in Nunspeet ondervertegenwoordigd in vergelijking met de provincie en Nederland (18% tegenover respectievelijk 32% en 33%).

Tabel 3. Beroepsbevolking naar opleidingsniveau, 2009

	Laag onderwijsniveau	Middelbaar onderwijsniveau	Hoog onderwijsniveau
Nunspeet	30%	52%	18%
Gelderland	23%	44%	32%
Nederland	23%	43%	33%

Bron: CBS.

De werkgelegenheid is het grootst in de sector Groot- en detailhandel (19%). Daarna zijn er in de sectoren Industrie en energie, Gezondheids- en welzijnszorg en Zakelijke dienstverlening

¹ Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de potentiële beroepsbevolking.

de meeste arbeidsplaatsen. Met uitzondering van de Zakelijke dienstverlening, is de werkgelegenheid in deze sectoren tussen 2006 en 2010 toegenomen. Van de grootste sectoren is de Gezondheids- en welzijnszorg het sterkst toegenomen, namelijk met 16%. Het aantal arbeidsplaatsen in de zakelijke dienstverlening is in deze periode teruggelopen met 6%.

Uit gehouden interviews met de ambtelijke organisatie komt naar voren dat er in de zorg- en de technieksector altijd wel vraag naar werknemers is. Het probleem is echter dat vraag en aanbod niet altijd op elkaar aansluiten. In de interviews binnen de ambtelijke organisatie wordt aangegeven dat er in de regio veel Oost-Europeanen zijn. Dit kan volgens de geïnterviewden leiden tot verdringen

Over het algemeen zijn mensen die een bijstandsuitkering ontvangen laag opgeleid. Sectoren waar zij relatief gemakkelijk te plaatsen zijn, zijn de bouw, de zorg en de industrie. Hierboven zagen we al dat de zorg en de industrie grote sectoren zijn en bovendien in aantal arbeidsplaatsen zijn toegenomen. Gezien de aankomende vergrijzing mogen we verwachten dat de werkgelegenheid in de zorg verder zal stijgen. Dit is een gunstige ontwikkeling voor het bijstandsbestand van de gemeente Nunspeet. In de bouw zijn momenteel minder mogelijkheden. Dit is een middelgrote sector in Nunspeet, met 8% van de totale werkgelegenheid. De werkgelegenheid in deze sector is de afgelopen jaren gedaald. De verdeling van de werkgelegenheid is in de regio ongeveer vergelijkbaar.

Tabel 4. Verdeling werkgelegenheid Nunspeet, 2010

Sector	Aantal arbeidsplaatsen	Aandeel (%)	Ontwikkeling 2006-2010 (%)	Verdeling in regio Noord-Veluwe
Landbouw, bosbouw en visserij	381	3%	-12,2%	3%
Industrie en energie	2.054	17%	13,1%	10%
Bouwnijverheid	932	8%	-2,5%	9%
Groot- en detailhandel	2.370	19%	9,4%	18%
Vervoer en opslag	452	4%	16,5%	4%
Horeca	1.083	9%	4,2%	6%
Informatie en communicatie	174	1%	29,9%	2%
Financiële instellingen	217	2%	22,6%	1%
Zakelijke dienstverlening	1.653	13%	-6,1%	10%
Openbaar bestuur en overheid	238	2%	10,2%	8%
Onderwijs	523	4%	19,7%	6%
Gezondheids- en welzijnszorg	1.727	14%	16,2%	19%
Cultuur, sport en recreatie	180	1%	-2,2%	2%
Overige dienstverlening	292	2%	6,2%	2%
Totaal	12.276	100%	7,0%	100%

Bron: Werkgelegenheidsregister Lisa

Het aantal Niet werkende werkzoekenden is tussen 2008 en 2009 fors toegenomen; van 333 naar 430, een stijging van 24%. Deze stijging kan waarschijnlijk worden toegeschreven aan de economische crisis. Het aantal openstaande vacatures is na 2008 afgenomen. In 2007 waren er 58 openstaande vacatures, in 2008 is dit aantal toegenomen tot 143 om vervolgens sterk te dalen.

Tabel 5. Kerncijfers arbeidsmarkt UWV WERKbedrijf, gemeente Nunspeet

	December 2007	December 2008	December 2009	December 2010
Niet werkende werkzoekenden (NWW)	374	333	438	463
Beroepsbevolking CBS	11.510	11.670	11.720	11.760
% NWW op beroepsbevolking	3,2	2,9	3,7	3,9
Aantal openstaande vacatures	58	143	19	25

Bron: UWV WERKbedrijf

1.3 Bestandsanalyse

Vanaf 2008 zien we in de gemeente Nunspeet een forse stijging van het bijstandsbestand. Van 2007 op 2010 is het aantal bijstandsccliënten met 43% toegenomen.. Deze toename is veel groter dan in de provincie Gelderland en Nederland. Daar groeide het bestand met respectievelijk 11,1% en 12.%. Doordat het in de gemeente Nunspeet om relatief kleine absolute aantallen gaat is een kleine toename al snel relatief groot.

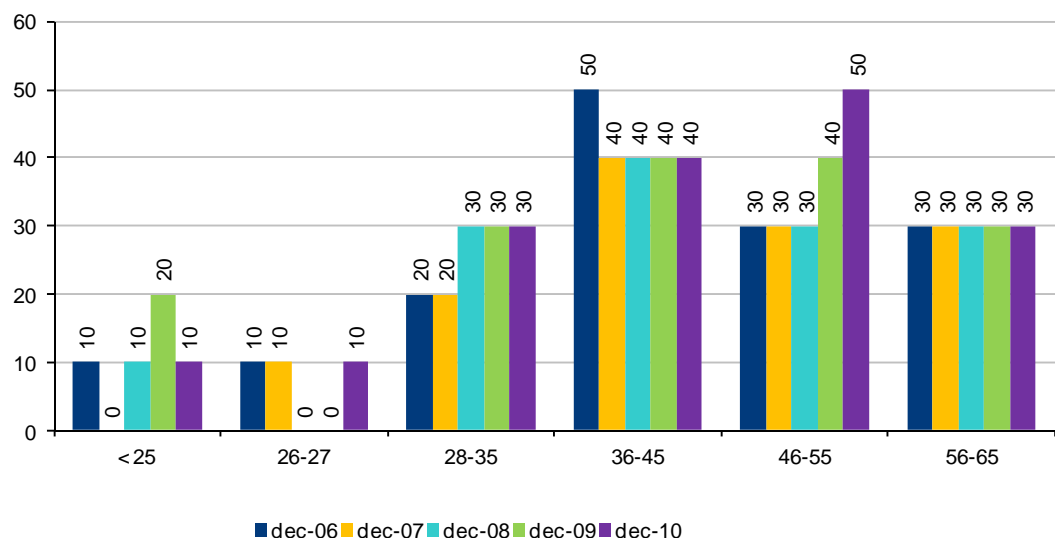
Tabel 6: ontwikkeling bijstandsbestand onder de 65 jaar, 4^e kwartaal van het jaar

	December 2007	December 2008	December 2009	December 2010	Ontwikkeling Dec 2007-2010
Nunspeet	139	141	179	199	43%
Gelderland	25.660	24.220	26.250	28.500	11,1%
Nederland	273.980	258.780	280.800	306.980	12%

Bron: CBS

Wanneer we kijken naar de leeftijd van bijstandsgerechtigden, dan vallen twee dingen op. Het aandeel cliënten tussen de 35 en 45 jaar is sinds 2006 afgenomen. In dezelfde periode is het aandeel cliënten tussen de 45 en 55 jaar juist toegenomen. Laatstgenoemde groep is ook het sterkste vertegenwoordigd in de totale bevolking van de gemeente Nunspeet, gevolgd door de groep 35 tot 45 jarigen.

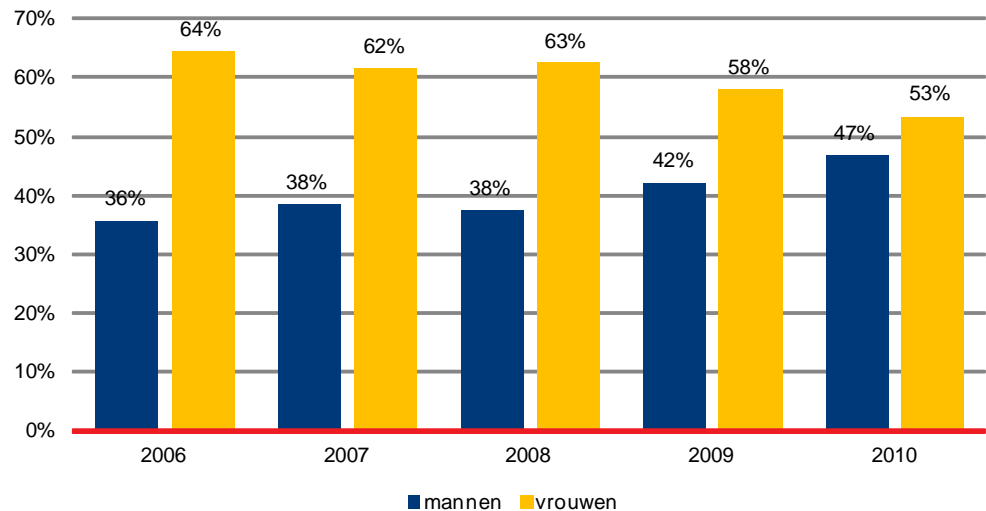
Figuur 1. Aantal bijstandsuitkeringen naar leeftijd in de gemeente Nunspeet

Bron: CBS (afgerond op tientallen)

Er zijn in Nunspeet meer vrouwen met een bijstandsuitkering dan mannen. Het percentage vrouwen nam echter tussen 2006 en 2010 af van 64% naar 53%. In dezelfde periode nam het aantal mannen met een bijstandsuitkering juist toe.

Figuur 2. Percentage bijstandsuitkeringen naar geslacht in de gemeente Nunspeet

Bron: CBS.

Het aandeel uitkeringsgerechtigden dat korter dan 12 maanden een uitkering kreeg is tussen 2006 en 2010 toegenomen. Het effect van de recessie is hier zichtbaar. Het aantal mensen dat langdurig in de bijstand zit blijft over de jaren redelijk stabiel.

Tabel 7. Uitkeringsgerechtigden naar uitkeringsduur (afgerond op 10-tallen)

Uitkeringsduur	december 2006	december 2007	december 2008	december 2009	december 2010
Korter dan 12 maanden	30	30	40	50	50
Langer dan 12 maanden	120	110	100	120	120

Bron: CBS

Hoofdstuk 2

Re-integratiebeleid in Nunspeet

Dit hoofdstuk beschrijft het re-integratiebeleid van de gemeente Nunspeet. Allereerst wordt ingegaan op de visie op re-integratie. In paragraaf 2.2 staat de vertaling van de visie in doelen en taakstellingen centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft de verschillende instrumenten en de uitvoerders van deze instrumenten. In paragraaf 2.4 staat de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd centraal. Aan de hand hiervan wordt antwoord gegeven op de volgende deelvragen:

- Wat is het re-integratiebeleid in 2007-2010 in het kader van WWB/Wij en welke doelen zijn daarbij gesteld?
- Welke beleidsinstrumenten heeft de gemeente ingezet in 2007-2010 om de beleidsdoelen te bereiken?

2.1 Visie op re-integratie

De gemeente Nunspeet heeft geen expliciete visie op papier over re-integratie opgesteld. Uit de verschillende beleidsplannen komt naar voren dat zij drie uitgangspunten binnen de WWB hanteert.

1. Burgers zijn zelf verantwoordelijk.
2. Regulier werk is het hoogste doel. Als dat niet lukt kan werk met ondersteuning ingezet worden en pas in laatste instantie inkomensondersteuning.
3. Wanneer cliënten een uitkering krijgen zijn zij verplicht maatschappelijk geaccepteerde arbeid en/of deelname aan een traject te aanvaarden. Het hebben van schulden mag geen belemmering zijn voor werkaanvaarding.

Daarnaast geeft de gemeente aan er financieel belang bij te hebben om zoveel mogelijk mensen te laten uitstromen naar werk omdat elke bespaarde uitkering extra geld oplevert om mensen aan het werk te krijgen.

Deze drie punten worden ondersteund door het coalitieakkoord 2010-2014 waarin wordt gesteld dat de overheid burgers de ruimte wil geven om de eigen ambities te realiseren. Bij deze vrijheid wordt ook verantwoordelijkheid gegeven. Men zal volgens het coalitieakkoord vaker een beroep doen op goed burgerschap en zelfredzaamheid. Daar waar het echt niet anders kan en mensen het zelf niet meer kunnen, biedt de gemeente een vangnet.

Opvallend is dat in het coalitieakkoord en de bijlagen hiervan geen enkele keer de WWB of re-integratie genoemd wordt.

Uit interviews met de ambtelijke organisatie blijkt dat re-integratie breder wordt ingevuld dan de uitgangspunten in eerste instantie doen vermoeden. Uitstroom naar de arbeidsmarkt blijft het ultieme doel, maar om dit te bereiken kan ook eerst worden ingezet op participatie. Hierbij wordt bijvoorbeeld gesproken over vrijwilligerswerk. Vanuit het college wordt minder expliciet op werk ingezet en wordt re-integratie beschreven als “meedoen aan de samenleving”.

2.2 Doel- en taakstellingen

De gemeente Nunspeet stelt jaarlijks een gezamenlijk beleidsplan op voor de WWB en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In deze beleidsplannen komen naast re-integratie en inkomensbeleid vanuit de WWB ook minimabeleid, burgerparticipatie en maatschappelijke ondersteuning aan de orde.

In de beleidsplannen worden sinds 2007 dezelfde hoofddoelen geformuleerd. Deze gelden ook als toetsingskader voor de dienstverlening. Het gaat hierbij om:

- minder instroom
- kortere verblijfsduur in de bijstand
- meer uitstroom
- meer doorstroom
- passief re-integratiebeleid voor Nuggers en Anw-ers, gemeente biedt ondersteuning als een burger zich meldt maar gaat niet zelf actief op zoek naar verborgen potentiële cliënten.

Deze hoofddoelen worden toegelicht aan de hand van een algemene uitleg van de WWB.

De WWB stelt de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal en stelt nadere eisen aan het begrip algemeen geaccepteerde arbeid. Pas als mensen niet in staat blijken te zijn in het eigen bestaan te voorzien, kunnen zij aanspraak maken op ondersteuning door de gemeente. De gemeente moet de burger helpen op weg naar werk. Om dat te bereiken, geeft de wet de gemeente zoveel mogelijk ruimte en eigen verantwoordelijkheid.

Deze toelichting is niet zozeer een gemeentelijke invulling van de doelen, maar veel meer een eenvoudige vertaling van de insteek van de WWB als algemene wet.

De gemeente geeft aan dat het uitgangspunt van de WWB individueel maatwerk is en dat een doelgroepenbenadering dit in de weg staat. Met individueel maatwerk wordt voorkomen dat cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te eenvoudig als niet-bemiddelbaar worden aangemerkt en dat personen die echt niet kunnen werken gedwongen worden te werken.

Hoewel de gemeente als ideaalbeeld maatwerk hanteert geeft zij aan dat hiervoor onvoldoende middelen beschikbaar zijn. Er moeten dus keuzes gemaakt worden. Daarom maakt de gemeente onderscheid in verschillende doelgroepen waarbij de groepen die het dichtst bij de arbeidsmarkt staan de hoogste prioriteit hebben. De volgende doelgroepen worden onderscheiden en staan op volgorde van hoogste prioriteit:

1. Jongeren <26 jaar
2. Personen vanaf 27 jaar met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt (fase 2 en 3)
3. Personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt
4. Alleenstaande ouders
5. Ouderen 57,5 jaar en ouder

Jaarlijks worden de genoemde hoofddoelen en de doelgroepenbenadering uitgewerkt in een aantal activiteiten die als taakstelling gezien kunnen worden. De taakstellingen zijn onder te verdelen in kwantitatieve taakstellingen die direct betrekking hebben op de ontwikkeling van het bestand en een aantal taakstellingen over de uitvoering. Hieronder geven wij de taakstellingen weer. Hierbij wordt het jaar genoemd waarvoor de taakstellingen gelden.

Kwantitatieve taakstellingen

- Er is een percentage cliënten vastgesteld uit fase 1 (direct bemiddelbaar) met een volledige arbeidsverplichting dat een jaar na toekenning van de uitkering in ieder geval uitgestroomd moet zijn. In 2007 is het 80% en in 2008-2010 70%.
- Voor fase 2/3 (enige afstand tot de arbeidsmarkt) is een percentage cliënten vastgesteld dat een jaar na afronding van het traject/de scholing in ieder geval uitgestroomd moet zijn. Dit is in 2007 80%, in 2008 70% en in 2009-2010 65%.
- Werkloze jongeren tot 23 jaar wordt per omgaande dan wel binnen maximaal zes maanden na toekenning van een uitkering een baan of traject aangeboden (sluitende aanpak). In 2010 is deze doelstelling aangepast en gaat het om jongeren tot 27 jaar die per omgaande een leer-werk aanbod gedaan wordt en eventueel een inkomensvoorziening (sluitende aanpak).
- In 2010 is de centrale doelstelling voor het arbeidsmarktbeleid dat er in 2013 in de regio 4000 mensen zijn met een hoger opleidingsniveau dan nu.

Taakstellingen voor de uitvoering

- De producten WorkFirst en WorkFirst plus worden ingezet voor fase 1 (direct bemiddelbaar) en fase 2/3 (enige afstand tot de arbeidsmarkt).
- In het kader van WerkPunt Veluwe rand moeten eind 2010 alle projecten succesvol zijn afgerond, het aantal geplaatste kandidaten moet boven verwachting zijn en het moet resulteren in grote tevredenheid bij werkgevers. *
- Goed inzichtelijk maken welk deel van het re-integratiebudget wordt ingezet voor Nuggers en Anw-ers.
- Voor Nuggers en Anw-ers alleen instrumenten inzetten die direct leiden naar werk, geen scholing.
- Er wordt een draagkrachtpercentage van 100 gehanteerd voor alle voorzieningen voor Nuggers en Anw-ers voor zover het inkomen meer bedraagt dan 120% van het bijstandsniveau. In 2008-2010 wordt gestreefd naar intensivering van de samenwerking met het UWV WERKbedrijf.
- In 2010 is participatie in de pilot werkgeversteam 'Veluwerand' in de doelstellingen opgenomen (Veluwe portaal) .

Uit de interviews die zijn gehouden binnen de ambtelijke organisatie blijkt dat de gemeente Nunspeet in de uitvoeringspraktijk geen duidelijke richtlijnen heeft voor de resultaten waar zij naar streeft. Aangegeven wordt dat er uit wordt gegaan van maatwerk, waarbij per cliënt wordt bepaald welk traject het meest wenselijk is. De uitvoering wijkt dus enigszins af van het beleid.

Binnen de ambtelijke organisatie wordt de doelstelling gehanteerd om een zo hoog mogelijke uitstroom te realiseren. Hoe hoog die uitstroom precies moet zijn, blijft onduidelijk. Het gaat volgens de medewerkers van de ambtelijke organisatie vooral om het leveren van maatwerk.

2.3 Instrumenten

De gemeente Nunspeet heeft verschillende middelen voor re-integratie. De gemeente heeft één re-integratieconsulent in dienst die verantwoordelijk is voor de in te zetten trajecten en het onderhouden van contact met werkgevers.

Voor de uitvoering van re-integratie en participatievoorzieningen maakt de gemeente Nunspeet gebruik van verschillende partijen. Deze bedrijven hanteren een verschillend instrumentarium en worden ingezet voor verschillende doelgroepen.

Work First 2007-2010

In 2007-2009 biedt de gemeente het product Work First aan voor re-integratie van uitkeringsgerechtigden in fase 1, 2 of 3.

Work First houdt in dat cliënten direct aan het werk gaan binnen een SW-bedrijf om arbeidsritme op te doen/te houden. Ook komt er duidelijkheid over werk- en houdingsaspecten van de cliënt. Work First bestaat uit een werkstage van maximaal 20 uur per week gedurende 6 weken. Tegelijkertijd wordt de cliënt gestimuleerd om werk te zoeken. Voor cliënten in fase 3 wordt ook een workshop sollicitatietraining bij het UWV Werkbedrijf aangeboden.

Work First Plus 2007-2010

Als het tijdens het Work First traject niet gelukt is om werk te vinden, volgt het traject Work First Plus. Dit is een traject met sollicitatietrainingen, werkstages en job-finding. Voor nieuwe instromers met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt worden ook kortdurende instrumenten ingezet die direct leiden tot werk.

Trajectstroom A

Dit is een integraal traject dat bestaat uit een combinatie van werken, training en jobfinding. De cliënt wordt in maximaal 12 maanden toegeleid naar reguliere of gesubsidieerde arbeid.

Trajectstroom B

Dit is een integraal individueel traject waarbij de cliënt in maximaal 18 maanden wordt toegeleid naar regulieren, gesubsidieerde arbeid, WSW-arbeid of vrijwilligerswerk.

Trajectstroom C (trajectcoaching)

In 9 tot 12 maanden wordt de cliënt naar een passende vorm van hulpverlening toegeleid zodat belemmeringen om aan het werk te komen zoveel mogelijk worden opgeheven. Daarnaast werkt de cliënt een aantal dagen per week met behoud van uitkering bij één van de werkbedrijven van de Inclusief Groep of een reguliere werkgever.

Integraal coachingstraject

Doel is cliënten op een intensieve, planmatige manier te ondersteunen bij het vinden van werk, of een andere, door de opdrachtgever geformuleerde doelstelling. Dit product wordt ingezet voor cliënten met een grote en een minder grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het resultaat is reguliere of gesubsidieerde arbeid, WSW, vrijwilligerswerk of een ander met de opdrachtgever overeengekomen resultaat.

Toeleiding WSW

Het doel is om voor cliënten met een verstandelijke, lichamelijke en/of psychische beperking te onderzoeken of er voldoende grond is om een WSW indicatie aan te vragen en de aanvraag te realiseren.

Leerwerkcentrum-traject

Dit is een duaal traject in samenwerking met ROC Landstede waarin werken, scholing, en jobfinding worden gecombineerd. Na afloop van het traject (maximaal 12 maanden), hebben cliënten een MBO-niveau 1 diploma behaald en zijn zij uitgestroomd naar reguliere arbeid. Het traject is bedoeld voor allochtonen, met minimaal NT2 op niveau 1.

Jobcoaching

Het doel van jobcoaching is het realiseren van een duurzame plaatsing op de (reguliere) arbeidsmarkt. Om de duurzaamheid te bevorderen wordt geïnvesteerd in de begeleiding van de cliënt na de plaatsing. Begeleiding richt zich op de cliënt zelf en de werkomgeving.

Baangarant

Cliënten die direct bemiddelbaar zijn naar werk krijgen een jaarcontract aangeboden bij Baangarant waardoor uitstroom uit de WWB wordt gerealiseerd (bij een dienstverband van 40 uur per week). Tijdens dit jaar gaat een medewerker van Inclusief Garant BV op zoek naar een baan bij een werkgever. Tot de tijd dat de baan is gevonden blijft het contract bij Inclusief Garant BV en wordt de werknemer gedetacheerd. Het traject is succesvol als de cliënt uitstroomt naar werk.

Baangarant detachering

Baangarant detachering is voor cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Het doel is bevordering van duurzame arbeidsparticipatie van cliënten die door hun afstand tot de arbeidsmarkt (nog) niet geschikt zijn voor reguliere arbeid of andere vormen van arbeid met subsidie. De cliënt krijgt een jaarcontract. Het traject is succesvol bij regulier werk (met loonkostensubsidie), WSW dienstverband, dienstverband Baangarant, continuering detachingsconstructie of geen dienstverband omdat duurzaam loonvormende arbeid voor de cliënt niet mogelijk is.

Naast deze producten wordt nog een aantal andere middelen voor re-integratie ingezet:

WerkPunt Veluwerand 2010

Het UWV WERKbedrijf, de gemeenten Nunspeet, Elburg en Putten, de sociale dienst Veluwerand (met de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde) en de Inclusief groep hebben een samenwerkingsverband opgesteld. De projecten Vitale Arbeidsmarkt, Leren en Werken Noord-Veluwe en Actieplan Jeugdwerkloosheid worden hier onder gebracht. Binnen dit team staat een vraaggerichte benadering van werkgevers centraal. Dit houdt in dat men de werkgevers en werkomstandigheden heel goed leert kennen en dat de vragen en personele problemen van werkgevers in kaart worden gebracht en er oplossingen worden geboden. Vanuit de werkgevers zijn er gesprekken met het Veluwe Portaal en Veluwewerkt.

Sollicitatietrainingen 2007-2010

Voor alle nieuw instromers met een kleine afstand tot de arbeidsmarkt worden kortdurende instrumenten ingezet die direct leiden tot werk, zoals sollicitatietrainingen.

Participatiebanen 2009-2010

Voor cliënten zonder kans op werk is er gedurende maximaal 2 jaar een participatiebaan. Dit is additionele onbeloonde arbeid die erop gericht is om de arbeidskansen te verbeteren en werkervaring op te doen.

Directe bemiddeling

Nieuw ingestroomde klanten met een korte afstand tot de arbeidsmarkt worden door de gemeente Nunspeet zelf bemiddeld naar een baan. Hiervoor is er binnen de gemeente een consulent werk.

Koppeling met WMO 2010

Sinds de invoering van het participatiebudget wordt de WMO meer als een verlengstuk van re-integratie gezien. Sommige cliënten hebben niet de capaciteiten om aan het werk te komen. Het gaat hier om ongeveer 50% van het totale bestand en het grootste deel hiervan is vrijgesteld van de arbeidsverplichtingen. Door middel van vrijwilligerswerk en mantelzorg kunnen cliënten aan de onderkant van de arbeidsmarkt participeren in de samenleving. In 2010 wordt deze werkwijze verder uitgewerkt door de inzet van een stagiaire bij het servicepunt voor vrijwilligers.

Er zijn geen financiële afspraken voor participatie. Voor re-integratieactiviteiten die de gemeente zelf uitvoert is er meer sprake van procescontrole dan productcontrole. De gemeente beschikt niet over cijfers over successen.

2.4 Proces

De gemeente Nunspeet werkt met één re-integratieconsulent. Wanneer er een aanvraag is voor een uitkering voert deze consulent samen met het UWV een intakegesprek. Dit gesprek vindt plaats op het UWV omdat daar het werkplein is en daar ook de vacatures hangen. Het eerste gesprek gaat altijd over werk, de nadruk ligt op sollicitatiegedrag. In dit gesprek wordt geprobeerd erachter te komen of iemand zelfredzaam is of ondersteuning nodig heeft. Er wordt dus voor gekozen om eerst te praten over re-integratie en daarna pas over inkomen.

Case 2

Ik ben heel ontevreden over de gemeente Nunspeet. Zij kijkt niet goed welke begeleiding ik echt nodig heb. Ik heb wel de kwaliteiten om aan het werk te gaan, maar achterliggende problemen die ervoor zorgen dat dit niet lukt. Aan deze problemen wordt geen aandacht geschonken, trajecten zijn alleen gericht op het vinden van werk. De opleiding die ik nu volg is erg duur. Dit geld zou beter aan een therapeut besteed kunnen worden.

De gemeente wilde eigenlijk dat ik bij de Sociale Werkvoorziening aan de slag zou gaan, maar dat heb ik geweigerd. Zelf wilde ik graag vrijwilligerswerk doen, maar dat mocht niet omdat het te vrijblijvend is. Volgens mij is het bij de gemeente Elburg beter geregeld, daar krijgt men het traject dat men wil hebben.

Case 3

De gemeente heeft een baan voor mij geregeld waar ik niks over te zeggen heb gehad. Toen mijn zoon 12 jaar werd, moest ik ineens meer gaan werk. Dit werd niet van tevoren aangekondigd.

Ik wilde graag een opleiding doen, maar dat was niet mogelijk. Volgens mij werd er voor mij niet in een opleiding geïnvesteerd omdat men dacht dat ik toch wel aan het werk zou komen. Andere mensen konden wel een opleiding via de gemeente volgen, ik vind dat er met twee maten wordt gemeten.

Als de cliënt een traject gaat volgen tekent hij/zij de trajectovereenkomst. Daarna wordt bij het re-integratiebureau een diagnose gesteld. De gemeente heeft nog geen eigen diagnosesysteem, maar is daar wel mee bezig. Op het moment dat de cliënt in een traject zit is er minimaal één keer in de twee maanden contact.

Met Intervens en Tenforcare wordt gewerkt op basis van prestatiefinanciering. De gemeente hanteert 25-50-25% voor Intervens. De laatste 25% wordt uitbetaald bij beëindiging van de uitkering. Bij Tenforcare deed de gemeente in 2011 een zorgtraject waarbij de cliënt wordt getraind, geschoold en geplaatst bij een werkgever. Hier is een prestatieafspraken waarbij 60% bij de start van het traject en 40% bij plaatsing bij een werkgever (ook BBL) en beëindiging van de uitkering wordt betaald.

2.5 Beantwoording van de deelvragen

Wat is het re-integratiebeleid in 2007-2010 in het kader van WWB/WIJ en welke doelen zijn daarbij gesteld?

Het beleid van de gemeente Nunspeet is er op gericht zo min mogelijk instroom in de bijstand te hebben en zo veel mogelijk door- en uitstroom. Daarnaast geeft zij aan dat er een passief beleid is voor Niet uitkeringsgerechtigden (Nuggers).

Om haar doelen te bereiken heeft de gemeente er voor gekozen om een prioritering in doelgroepen aan te brengen. Hierbij wordt vanuit de ambtelijke organisatie opgemerkt dat men liever werkt met maatwerk en dat iedere cliënt even belangrijk is, maar dat dat uitgangspunt budgettair niet haalbaar is. Zij hanteert in afnemende prioriteit de volgende doelgroepen:

1. Jongeren <26 jaar
2. Personen vanaf 27 jaar met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt (fase 2 en 3)
3. Personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt
4. Alleenstaande ouders
5. Ouderen 57,5 jaar en ouder

De doelen van de gemeente Nunspeet zijn vrij algemeen geformuleerd en verschillen niet over de jaren 2007-2010. Jaarlijks worden de genoemde hoofddoelen en de doelgroepenbenadering uitgewerkt in een aantal activiteiten die als taakstelling gezien kunnen worden. De taakstellingen zijn onder te verdelen in kwantitatieve taakstellingen die direct betrekking hebben op de ontwikkeling van het bestand en een aantal taakstellingen over de uitvoering. De taakstellingen zijn over het algemeen goed meetbaar en dus goed te monitoren.

De praktijk in de gemeente Nunspeet is weerbarstiger. De doelen die in de beleidsplannen staan zijn bij de uitvoering niet bekend en hier wordt ook niet naar gehandeld. Binnen de ambtelijke organisatie geeft men aan maatwerk te willen leveren voor de cliënten. Hierbij gaat het er om het "maximale" uit een cliënt te halen. Theorie en praktijk lopen hierbij langs elkaar heen.

Welke beleidsinstrumenten heeft de gemeente ingezet in 2007-2010 om de beleidsdoelen te bereiken?

Om de doelen te bereiken heeft de gemeente Nunspeet beschikking over een breed scala aan instrumenten die bij externe re-integratiebedrijven kunnen worden ingekocht. Hierbij heeft de gemeenten geen voorkeurscontracten afgesloten. Er wordt op basis van maatwerk bepaald welke trajecten worden ingezet. Dit houdt in dat er per bijstandsgerechtigde wordt bekeken wat de cliënt nodig heeft om ofwel uit te stromen naar werk of een stap dichterbij de arbeidsmarkt te komen.

Een blik op de toekomst

De gemeente Nunspeet geeft aan dat het door beperkte financiën onmogelijk is om alle klanten binnen de WWB maatwerk te leveren. Daarom heeft de gemeente in haar beleid doelgroepen benoemd die meer of minder prioriteit krijgen. Deze prioriteit is afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente loopt hiermee al vooruit op de veranderende wetgeving en de afnemende re-integratiegelden, die het in de verdere toekomst het vrijwel onmogelijk om iedereen met financiële ondersteuning verder te helpen. Er moeten dus keuzes gemaakt worden wie wel en wie niet bediend wordt. De huidige doelgroepbenadering is hierbij een eerste stap maar verder afnemende middelen zorgen ervoor dat er waarschijnlijk nog niet voldoende is.

De gemeente Nunspeet is in samenwerking met de andere gemeenten van de Regio Noord Veluwe (RNV) een proces ingegaan voor de invulling van de Wet Werken naar Vermogen. In dit traject wordt samen met de gemeenten een aantal varianten voor de in- en uitvoering van de WWNV in kaart gebracht. Hierbij gaat het ondermeer om de rol van de gemeente en de sociale werkvoorziening.

Het proces moet uitmonden in een aantal scenario's voor de gemeenten. Deze kunnen vervolgens met de raad verder besproken worden.

Hoofdstuk 3

Uitvoering

In hoofdstuk 2 zijn de doelen die gemeente Nunspeet heeft opgesteld voor het re-integratiebeleid weergegeven. Dit hoofdstuk zal ingaan op het resultaat dat de gemeente bereikt heeft. Aan de hand hiervan wordt antwoord gegeven op de volgende deelvragen:

- In hoeverre zijn de doelen van het re-integratiebeleid in 2007-2010 gerealiseerd?
- Welke financiële middelen heeft de gemeente ingezet in 2007-2010 om de beleidsdoelen te bereiken?
- In welke mate hebben de ingezette instrumenten voor de beoogde doelgroep het gewenste resultaat behaald, zijn de kosten hiervoor in verhouding tot de resultaten en zijn hier verklaringen voor?

Uit de interviews die zijn gehouden met de consultants, het afdelingshoofd en de beleidsmedewerker blijkt dat de gemeente Nunspeet geen duidelijke richtlijnen heeft voor de resultaten waar zij naar streeft. Aangegeven wordt dat er maatwerk wordt geleverd. Of te wel per cliënt wordt bepaald welk traject het meest wenselijk is. Dit staat haaks op het beleid waarin juist wordt aangegeven dat maatwerk financieel niet haalbaar is en er met een doelgroepbenadering wordt gewerkt.

Een goed resultaat is volgens het afdelingshoofd het maximale gedaan te hebben. Hoeveel 'het maximale' precies is, blijft onduidelijk. Dit maakt het moeilijk om de resultaten te beoordelen naar de maatstaven van de gemeente. Volgens de consultants worden de resultaten beoordeeld aan de hand van een vergelijking met andere gemeenten.

3.1 Resultaten in- en uitstroom bijstandsccliënten

De ontwikkeling van het WWB/WIJ-bestand in de gemeente Nunspeet wordt bepaald door de instroom versus de uitstroom in een jaar. Hierbij is het voor re-integratie van belang te weten of deze uitstroom naar werk of scholing is of door een andere reden veroorzaakt wordt. De som van in- en uitstroom is niet altijd te maken om dat er in een jaar mensen zowel in als uit kunnen stromen.

2007

In 2007 zijn er 69 personen uit de WWB gestroomd, Hiervan zijn er 26 (38%) uitgestroomd naar (gesubsidieerd) werk. De overige cliënten (62%) zijn uitgestroomd om andere redenen, zoals verhuizing uit de gemeente of het bereiken van de leeftijd van 65 jaar.

2008

In 2008 zijn er 67 personen uit de WWB/WIJ gestroomd, Hiervan zijn er 19 (28%) uitgestroomd naar (gesubsidieerd) werk. De overige cliënten (72%) zijn uitgestroomd om andere redenen, zoals verhuizing uit de gemeente of het bereiken van de leeftijd van 65 jaar.

2009

In 2009 zijn er 47 personen uit de WWB/WIJ gestroomd, Hiervan zijn er 21 (45%) uitgestroomd naar (gesubsidieerd) werk. De overige cliënten (55%) zijn uitgestroomd om andere redenen, zoals verhuizing uit de gemeente of het bereiken van de leeftijd van 65 jaar.

2010

Bron: Kengetallen sociaal gemeente Nunspeet

In 2010 zijn er 101 personen uit de WWB/WIJ gestroomd, Hiervan zijn er 27 (27%) uitgestroomd naar (gesubsidieerd) werk. De overige cliënten (73%) zijn uitgestroomd om andere redenen, zoals verhuizing uit de gemeente of het bereiken van de leeftijd van 65 jaar.

Case 1

Dankzij mijn jobcoach heb ik mijn huidige baan gevonden. Eerst had ik een halfjaarcontract. Deze is verlengd en uitgebreid, ik werk nu 38 uur per week. Ik ben tevreden met mijn huidige baan en hoop op contractverlenging. Ook mijn werkgever is tevreden. Als ik geen contractverlenging krijg, ligt dat aan de financiële situatie van mijn werkgever.

Case 3

De gemeente heeft werk voor mij geregeld. Dit gaat nu nog om een proefplaatsing, maar wordt waarschijnlijk omgezet naar een reguliere baan.

Ik heb het geluk dat ik snel tevreden ben. Ik ben blij dat mijn uitkering straks beëindigd wordt. Op dit moment heb ik twee verschillende banen, graag zou ik één baan hebben. Bovendien is het bij mijn huidige baan vervelend dat ik altijd aan het einde van de dag moet werken en 's avonds pas laat thuis ben. Dat is lastig omdat mijn zoon ook moet eten.

3.2 Trajecten

Om bijstandgerechtigden naar werk of een stap dichterbij werk te leiden zet de gemeente Nunspeet trajecten in. Bij de invoering van de WWB waren gemeenten verplicht om nagenoeg alle re-integratietrajecten uit te besteden op de private markt. Sinds 2006 is het door een wijziging in de wet² mogelijk om ook re-integratietrajecten in eigen beheer uit te voeren. De gemeente Nunspeet heeft er voor gekozen om aan te besteden bij bedrijven en organisaties. In de praktijk heeft dit er toe geleid dat het grootste gedeelte van de re-integratieactiviteiten is belegd bij Intervens. Daarnaast zijn er voor specialistische re-integratieactiviteiten contracten afgesloten met private bedrijven. Sinds 2010 doet de gemeente ook steeds meer zelf op het terrein van re-integratie.

Resultaten van de trajecten

Trajectstroom A

Trajectstroom A is een integraal traject waarin werken, training en jobfinding worden gecombineerd. Het doel van het traject is om iemand binnen 12 maanden naar werk te leiden.

Tabel 7. Resultaten Trajectstroom A

Trajectstroom A	2007
Instroom	2
Uitval	2
Nog in traject	0
Afgerond	0
- Succesvol afgerond	0
- Niet succesvol afgerond	0
- % succesvol	0%

² Kamerstukken II 2004-2005, 30 202. Wijziging van de Wet werk en bijstand en enige andere wetten in verband met het vervallen van de uitbestedingsverplichting voor re-integratie voor gemeenten

Trajectstroom A werd alleen in 2007 toegepast. Beide trajecten die zijn ingezet, werden afgebroken vanwege verhuizing en psychische problemen.

Trajectstroom B

Trajectstroom B is een integraal traject. Doel van het traject is om binnen 18 maanden de cliënt naar werk toe te leiden.

Tabel 8. Resultaten Trajectstroom B

Trajectstroom B	2007	2008	2009
Instroom	11	5	1
Uitval	4	0	0
Nog in traject	2	0	0
Afgerond	5	5	1
Uitstroom naar werk (evt. met ondersteuning)	2	3	1

Trajectstroom B is in de periode 2007-2009 ingezet. In 2007 is dit traject het meest ingezet. Van de 11 ingezette trajecten zijn er vijf afgerond en bij twee personen heeft dit geresulteerd in uitstroom naar werk. In vier gevallen is het traject vroegtijdig afgebroken. Voor drie personen betekende dit wel uitstroom vanwege verhuizing of het beëindigen van de uitkering waarbij de reden onbekend is.

In 2008 zijn vijf personen aan het traject begonnen. Deze trajecten zijn allemaal afgerond. Drie personen zijn uitgestroomd naar werk (met ondersteuning), voor twee personen is een indicatie voor de WSW gerealiseerd. Dit betekent dat het doel van het traject voor alle in 2008 gestarte trajecten is behaald. In 2009 is Trajectstroom B één keer ingezet en werd uitstroom naar werk met ondersteuning gerealiseerd.

Trajectstroom C

Trajectstroom C is er op gericht om de belemmeringen voor werk bij een cliënt zo veel mogelijk op te heffen. Doel van het traject is om de cliënt in een periode van 9 tot 12 maanden toe te leiden naar passende hulpverlening.

Tabel 9. Resultaten Trajectstroom C

Trajectstroom C	2008	2009
Instroom	5	1
Uitval	2	0
Nog in traject	1	0
Afgerond	2	1
- Succesvol afgerond	2	0
- Niet succesvol afgerond	0	1
- % succesvol*	100%	0%

* Percentage succesvol wil zeggen, het aantal succesvol afgeronde trajecten als percentage van het totale aantal afgeronde trajecten.

Trajectstroom C is in 2008 en 2009 ingezet. In 2008 zijn twee trajecten succesvol voltooid. Het is niet bekend wat het resultaat precies is. Volgens de doelstelling van het traject hoeft dit geen uitstroom naar werk te zijn. Er zijn twee trajecten afgebroken, waarvan voor één persoon geldt dat de uitkering is beëindigd. In 2009 is het traject één keer ingezet maar is het doel niet behaald.

Integraal coachingstraject

Doel van het traject in het ondersteunen van cliënten bij het vinden van werk of een andere door de gemeente geformuleerde doelstelling.

Tabel 10. Resultaten Coachingstrajecten

Coachingstrajecten	2007	2008	2009	2010
Instroom	1	4	11	10
Uitval	0	0	2	2
Nog in traject	1	0	2	8
Afgerond	0	4	7	0
Uitstroom naar werk	0	0	6	0

Het aantal ingezette coachingstrajecten is over de jaren toegenomen. In 2008 zijn er vier trajecten gestart. Hiervan is niemand uitgestroomd naar werk. Dit hoeft ook niet volgens de doelstelling van het traject. De mate van succes is lastig te beoordelen. Bij één persoon is aangegeven dat deze geen werk heeft gevonden, maar dit betekent niet dat het traject niet succesvol is geweest. Eén traject is succesvol voltooid en twee personen hebben het doel niet behaald. In 2009 zijn 11 coachingstrajecten ingezet. Er zijn 6 personen uitgestroomd naar werk (met ondersteuning). In 2010 zijn 10 cliënten met het traject begonnen, waarvan er nog 8 met het traject bezig zijn. Eén persoon is uitgevallen wegens verhuizing, waardoor er een uitkering is beëindigd.

Baangarant

Baangarant zijn trajecten waarbij een cliënt een jaarcontract krijgt bij het re-integratiebedrijf. Deze cliënten stromen daarmee uit de WWB. De kosten van het traject worden vanuit het SZW-deel betaald. Het traject is gericht op cliënten die direct kans hebben op uitstroom naar werk.

Tabel 11. Resultaten Baangarant

Baangarant	2007	2009
Instroom	1	4
Uitval	0	1
Nog in traject	1	2
Afgerond	0	1
- <i>Succesvol afgerond</i>	0	1
- <i>Niet succesvol afgerond</i>	0	0
- <i>% succesvol</i>	n.v.t.	100%

Bij het traject Baangarant is in 2009 één persoon uitgestroomd naar werk. Daarnaast is er iemand uitgestroomd uit de uitkering wegens verhuizing.

Baangarant detachering

Baangarant detachering zijn trajecten waarbij een cliënt een jaarcontract krijgt bij het re-integratiebedrijf. Deze cliënten stromen daarmee uit de WWB. De kosten van het traject worden vanuit het SZW-deel betaald. Het traject is gericht op cliënten die vanwege hun grote afstand tot de arbeidsmarkt nog niet geschikt zijn voor reguliere arbeid.

Tabel 12. Resultaten Baangarant detacheringen

Baangarant detacheringen	2008	2009
Instroom	1	3
Uitval	0	0
Nog in traject	0	1
Afgerond	1	2
- <i>Succesvol afgerond</i>	0	1
- <i>Niet succesvol afgerond</i>	1	1
- <i>% succesvol</i>	0%	50%

et traject Baangarant detacheringen is in 2008 en 2009 ingezet. In 2008 is het traject één keer ingezet en niet succesvol beëindigd wegens einde arbeidsovereenkomst. In 2009 is één persoon uitgestroomd naar werk.

Work First

Het traject Work First bestaat uit werken met behoud van uitkering om arbeidsritme op te doen of te behouden. Het bestaat uit 20 uur werken per week. Doel is naast het behouden van arbeidsritme om een re-integratie advies op te stellen (diagnose).

Tabel 13. Resultaten Work First

Work First	2007	2008	2009	2010
Instroom	21	10	46	6
Uitval tijdens traject	9	4	19	4
Nog in traject	0	0	11	0
Afgerond	12	6	16	2
Uitstroom naar werk	7	0	8	0

Work First is in alle jaren ingezet met een uitschieter in 2009, toen werden er 49 Work First trajecten gestart. Als het Work First traject is afgerond wil dit zeggen dat er mogelijk een vervolgetraject wordt ingezet, in sommige gevallen is het vervolg echter niet bekend. Om de doelstelling van Work First te behalen hoeft er geen sprake te zijn van uitstroom naar werk.

In 2007 zijn 7 personen uitgestroomd naar werk (met ondersteuning). Daarnaast zijn er nog 4 uitkeringen beëindigd in verband met het afzien van of geen recht hebben op een uitkering. In 2008 zijn 6 trajecten afgerond en 4 trajecten afgebroken. Bij twee cliënten was sprake van beëindiging van de uitkering omdat er niet langer recht op een uitkering was, onder andere in verband met werkweigerings.

Van de 46 ingezette trajecten in 2009 zijn 16 trajecten afgerond, waarvan de helft is uitgestroomd naar werk. Daarnaast is bij 8 personen de uitkering beëindigd omdat zij afzien van of geen recht hebben op een uitkering. In 2010 zijn ten opzichte van de voorgaande jaren veel minder Work First trajecten ingezet. Er zijn twee trajecten afgerond waarbij echter geen uitstroom naar werk is gerealiseerd. Twee personen zijn uitgestroomd omdat zij niet langer recht op een uitkering hadden.

Leerwerktraject ROC

Tabel 14. Resultaten Leerwerktraject ROC

Leerwerktraject ROC	2007	2008	2009	2010
Instroom	1	4	3	6
Uitval tijdens traject	0	0	0	0
Nog in traject	0	3	1	6
Afgerond	1	1	2	0
- <i>Succesvol afgerond</i>	0	0	1	0
- <i>niet succesvol afgerond</i>	1	1	1	0
- <i>% succesvol</i>	0%	0%	50%	n.v.t.

Het Leerwerktraject ROC is in de periode 2007-2010 één keer succesvol voltooid in 2009. Volgens de doelstelling betekent dit dat uitstroom naar regulier werk is gerealiseerd. De overige 3 afgeronde trajecten waren niet succesvol.

Toeleiding WSW

Tabel 15. Resultaten toeleiding WSW

Toeleiding WSW	2008	2009	2010
Instroom	3	10	7
Uitval tijdens traject	1	1	0
Nog in traject	0	4	3
Afgerond	2	5	4
- <i>Succesvol afgerond</i>	2	4	4
- <i>Niet succesvol afgerond</i>	0	1	0
- <i>% succesvol</i>	100%	80%	100%

Een toeleiding naar de WSW is succesvol als de indicatie voor de WSW is gerealiseerd. In 2009 en 2010 zijn vier indicaties gerealiseerd, waarvan één persoon in 2010 een voltijd gesubsidieerde baan heeft gekregen. Uitval werd veroorzaakt door het stoppen van de uitvoering door de opdrachtgever, negatief trajectadvies of het verstrijken van de doorlooptijd.

Het leerwerkcentrumtraject

Het leerwerkcentrumtraject is een duaal traject voor allochtonen. In het traject worden werken en scholing gecombineerd. Het doel van het traject is dat de cliënten aan het eind een diploma MBO-niveau 1 hebben en zijn uitgestroomd naar werk.

Tabel 16. Resultaten leerwerkcentrumtraject

Leer-werken	2009	2010
Instroom	1	1
Uitval tijdens traject	0	0
Nog in traject	0	0
Afgerond	1	1
- <i>Succesvol afgerond</i>	1	1
- <i>Niet succesvol afgerond</i>	0	0
- <i>% succesvol</i>	100%	100%

In 2009 en 2010 is het instrument leer-werken ingezet. In zowel 2009 als 2010 is het traject door één persoon succesvol voltooid.

Jobcoaching

Jobcoaching is gericht op het begeleiden van cliënten die al zijn uitgestroomd naar werk. Door de randvoorwaarden voor de cliënt te optimaliseren wordt gezorgd voor duurzame plaatsing.

Tabel 17. Resultaten Jobcoaching

Jobcoaching	2007	2008	2009	2010
Uitstroom naar werk	17	16	6	27

Jobcoaching laat een wisselend beeld zien. Na een dip in 2009 is de uitstroom in 2010 heel erg sterk toegenomen.

Case 1

Toen ik net een uitkering ontving had ik door gezondheidsproblemen geen arbeidsverplichting. In die tijd heb ik wel een taxidiploma gehaald. Op een gegeven moment heb ik zelf het initiatief genomen dat ik weer aan het werk wilde. Vorig jaar ben ik daarom gestart met een leerwerktraject.

Ik heb één keer gesolliciteerd op een vacature. Door een miscommunicatie met mijn jobcoach over de locatie van het bedrijf kwam ik te laat bij de sollicitatie, waardoor ik de baan niet kreeg. Achteraf ben ik daar blij om, het leek mij toch niet leuk.

De begeleiding vanuit het re-integratiebureau vond ik goed. Met de jobcoach heb ik nog wel eens wat onenigheid gehad. Toen ik te laat was bij een sollicitatie is de jobcoach heel boos geworden. De jobcoach mag graag sturen, soms op een vervelende manier. Wel ben ik erg dankbaar dat hij een baan voor mij gevonden heeft.

Case 2

Ik volg via de gemeente een opleiding. Dat is verplicht, als ik niet mee zou werken, word ik gekort op mijn uitkering of wordt mijn uitkering beëindigd. Bij de opleiding hoort een stage. Ik heb zelf een stageplaats gevonden, maar de stage gaat eigenlijk niet zo goed. De docenten van de opleiding doen wel hun best, hen neem ik niks kwalijk.

Realisatie van de doelen

Uit de interviews die zijn gehouden met de consultants, het afdelingshoofd en de beleidsmedewerker blijkt dat de gemeente Nunspeet geen duidelijke richtlijnen heeft voor de resultaten waar zij naar streeft. Er wordt maatwerk geleverd, per cliënt wordt bepaald welk traject het meest wenselijk is.

Binnen de ambtelijke organisatie geeft men aan het goed gedaan te hebben als voor de cliënt het maximale gedaan is. Hoeveel 'het maximale' precies is, blijft onduidelijk. Harde doelen ontbreken hiermee in de uitvoering.

Als we de kwantitatieve taakstellingen uit het vorige hoofdstuk bekijken, dan blijkt het volgende:

Tabel 18. Realisatie van de doelen

Doelen 2007-2010	Behaald?
In 2007 is 80% van de cliënten uit fase 1 t een jaar na toekenning van de uitkering uitgestroomd.	nee
In 2008 is 70% van de cliënten uit fase 1 t een jaar na toekenning van de uitkering uitgestroomd.	ja
In 2009 is 70% van de cliënten uit fase 1 t een jaar na toekenning van de uitkering uitgestroomd.	ja
In 2010 is 70% van de cliënten uit fase 1 t een jaar na toekenning van de uitkering	onbekend

uitgestroomd.	
In 2007 is 80% van de cliënten uit fase 2/3 een jaar na afronding van het traject/de scholing uitgestroomd	nee
In 2008 is 70% van de cliënten uit fase 2/3 een jaar na afronding van het traject/de scholing uitgestroomd	nee
In 2009 is 65% van de cliënten uit fase 2/3 een jaar na afronding van het traject/de scholing uitgestroomd	nee
In 2010 is 65% van de cliënten uit fase 2/3 een jaar na afronding van het traject/de scholing uitgestroomd	onbekend

De doelen zijn alleen behaald aan de bovenkant van het bestand. Deze doelstellingen zijn voor een groot deel behaald door de inzet van Work First. Uit het interview met het afdelingshoofd Sociale Zaken blijkt dat momenteel niet meer met Work First gewerkt wordt. Het werd vooral ingezet als afschrikmechanisme. De gemeente heeft er nu voor gekozen om meer zelf te doen.

Opvallend is dat we de doelgroepenbenadering van de gemeente niet terugzien in de resultaten van re-integratie. Resultaten worden niet weergegeven naar bijvoorbeeld jongeren, alleenstaande ouders en ouderen. De verdeling naar doelgroepen zien we ook niet terug in de taakstellingen van de gemeente.

3.3 Financiën

Gemeenten krijgen voor de uitvoering van de WWB gelden van het Ministerie van Sociale Zaken. Bij deze gelden wordt onderscheid gemaakt tussen gelden voor de inkomensvoorziening van bijstandsgerechtigden (het zogenaamde inkomensdeel) en gelden voor de uitvoering van re-integratie (het zogenaamde SZW-deel). Het SZW-deel maakt sinds 2009 onderdeel uit van het participatiebudget. In dit budget zijn ook gelden voor educatie en inburgering opgenomen. Gemeenten krijgen jaarlijks een werkbudget toegekend, samen met de overschotten uit voorgaande jaren maakt dit het beschikbare werkbudget.

Tabel 19. Overzicht financiën bijstandsuitkeringen en re-integratie

Bijstandsuitkeringen	2007	2008	2009	2010
Toegekend budget	€ 1.741.631	€ 1.745.538	€ 1.570.984	€ 1.771.478
Ontvangsten	€ 72.238	€ 47.660	€ 65.626	€ 38.532
Uitgaven	€ 1.696.831	€ 1.679.602	€ 2.135.246	€ 2.331.164
Overschot/tekort	€ 117.038	€ 113.596	€ -498.636	€ -523.153
%overschot /tekort	7%	7%	-32%	-29%
Re-integratie	2007	2008	2009	2010
Toegekend budget*	€566.491	€523.874	€946.072	€778.74
Beschikbaar budget (toegekend incl. overschot eerdere jaar)	€ 699.056	€749.105	€1.270.031	€1.015.262
Inkomsten	€38.017	€37.400	€37.170	€37.981
Uitgaven	€511.842	€462.547	€1.052.805	€905.368
Terug naar rijk				200.000
Overschot	€225.231	€323.958	€254.396	€-52.395
% overschot	32%	43%	20%	-5%

Bron: Kernkaart SZW, Ministerie SZW

* Vanaf 2009 gaat het om het gehele participatiebudget, omdat er niet meer separaat over het SZW-deel wordt gerapporteerd.

Wanneer we kijken naar de inkomsten en uitgaven van de gemeente Nunspeet binnen de WWB, dan zien we dat in de periode 2007-2008 op het inkomensdeel een overschot gereali-

seerd is. Vanaf 2009 heeft de gemeente te maken met een tekort op het inkomensdeel. De gemeente heeft hiervoor een aanvulling gekregen van het rijk in de vorm van een Incidenteel Aanvullende Uitkering (IAU). Hierdoor wordt het tekort boven de 10% door het Rijk vergoed. Wat betreft het SZW-deel, is er in de periode 2007-2009 sprake van een fors overschot. In deze periode is een aanzienlijk deel van het toegekende re-integratiebudget niet benut. In 2010 is voor het eerst een tekort te zien. De gemeente Nunspeet wijkt hierin af van het landelijke beeld. Het landelijke beeld is dat veel gemeenten een overschot hebben op het SZW-deel. In 2010 hebben de gemeenten gemiddeld 4% van hun SZW-deel overgehouden³.

De uitgaven voor re-integratie zijn uit te splitsen naar een aantal onderdelen. Deze staan in de onderstaande tabel.

Tabel 20. Kosten re-integratie

	2007	2008	2009	2010
Kosten				
Scholing	€ 6.419	€ 10.967	€ 9.307	€ 0
Re-integratie	€ 169.252	€ 163.445	€ 445.705	€ 373.40
Anw-ers/Nuggets	€ 3.900	€ 0	€ 0	€ 0
Loonkostensubsidie	€ 6.857	€ 1.172	€ 0	€ 0
Work First	€ 30.315	€ 16.132	€ 42.278	€ 51.112
Uitstroompremie	€ 1.600	€ 1.085	€ 0	€ 561
Deeltijdpremie	€ 1.560	€ 1.054	€ 298	€ 0
Kosten dienstbetrekkingen	€ 203.712	€ 182.717	€ 165.417	€ 166.291
Loonkosten ID banen	€ 88.227	€ 85.975	€ 56.571	€ 40.995
Totaal	€ 511.842	€ 462.547	€ 719.577	€ 632.369

Bron: Overzicht uitgaven SZW-deel WWB

Wanneer we kijken naar de uitgaven die de gemeente Nunspeet heeft gedaan op het terrein van re-integratie, dan blijkt dat de uitgaven sterk zijn toegenomen. Vooral in 2009 is er veel uitgegeven aan re-integratie. Er valt een aantal zaken op:

- de kosten voor individuele trajecten zijn sterk toegenomen.
- Er worden slechts weinig uitgaven gedaan aan scholing. In 2010 zijn er geen afzonderlijke scholingstrajecten uitgevoerd.
- De kosten voor Work First nemen sinds 2009 weer sterk toe.
- Een kwart van de uitgaven betreffen kosten voor dienstbetrekkingen. Deze dienstbetrekkingen betekenen dat er cliënten zijn uitgestroomd naar werk, maar dat de kosten voor het salaris nog door de gemeente betaald worden vanuit het werkbudget.

Wanneer we de uitgaven aan re-integratie naast de resultaten zetten dan valt op dat de extra investering die de gemeente heeft gedaan op het terrein van re-integratie vooralsnog geen extra resultaten oplevert. Een voorbeeld hiervan is Work First. Het aantal trajecten Work First is sterk toegenomen, maar het resultaat verschilt niet veel van voorgaande jaren.. De uitstroom de jobcoaching is in 2010 wel sterk gestegen ten opzicht van 2009.

³ Divosa-monitor 2010, CAB in opdracht van Divosa, juni 2010

3.4 Beantwoording van de deelvragen

In hoeverre zijn de doelen van het re-integratiebeleid in 2007-2010 gerealiseerd?

Jaarlijks worden de genoemde hoofddoelen en de doelgroepenbenadering uitgewerkt in een aantal activiteiten die als taakstelling gezien kunnen worden. De taakstellingen zijn onder te verdelen in kwantitatieve taakstellingen die direct betrekking hebben op de ontwikkeling van het bestand en een aantal taakstellingen over de uitvoering. De taakstellingen zijn in de periode 2007-2010 slechts ten dele gerealiseerd. Met name de taakstellingen die betrekking hebben op dat deel van het bijstandsbestand dat dicht bij de arbeidsmarkt staat is behaald. Bij de groepen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt blijken de doelen grotendeels niet gerealiseerd.

Belangrijk om hierbij op te merken is dat de streefcijfers in de beleidsplannen zijn opgenomen, maar dat de praktijk een stuk weerbarstiger is. Binnen de ambtelijke organisatie wordt aangegeven dat men niet werkt met de streefcijfers maar dat er gekeken wordt naar de persoonlijke mogelijkheden van cliënten. Op deze manier wordt maatwerk geleverd. Feitelijk geeft de organisatie hiermee aan dat het beleidsplan slechts richtinggevend is en in de praktijk niet leidend.

Welke financiële middelen heeft de gemeente ingezet in 2007-2010 om de beleidsdoelen te bereiken?

De gemeente Nunspeet krijgt elk jaar van het Rijk een budget dat besteed kan worden aan de re-integratie van bijstandsgerechtigden. Dit budget is in de periode 2007-2009 nooit opgegaan. Het overschot mocht door de gemeente meegenomen worden naar het volgende jaar. In 2010 is het budget wel opgemaakt. Vanaf 2011 zijn er forse bezuinigingen op het werkbudget ingezet. Voor de gemeente Nunspeet betekent dit dat zij selectiever om moet gaan met de inzet van middelen. Hier speelt zij op in door de eigen werkconsulent direct te betrekken bij de intake van cliënten en het bepalen van de in te zetten re-integratietrajecten. Zeker de inzet van dure instrumenten als dienstbetrekkingen en gesubsidieerde arbeid komen onder druk te staan.

In welke mate hebben de ingezette instrumenten voor de beoogde doelgroep het gewenste resultaat behaald, zijn de kosten hiervoor in verhouding tot de resultaten en zijn hier verklaringen voor?

Wanneer we kijken naar de uitgaven die de gemeente Nunspeet heeft gedaan op het terrein van re-integratie, dan blijkt dat deze sterk zijn toegenomen. Vooral in 2009 is er veel uitgegeven aan re-integratie. Er vallen een aantal zaken op:

- de kosten voor individuele trajecten zijn sterk toegenomen.
- Er worden slechts weinig uitgaven gedaan aan scholing. In 2010 zijn er geen afzonderlijke scholingstrajecten uitgevoerd.
- De kosten voor Work First nemen sinds 2009 weer sterk toe.
- Een kwart van de uitgaven betreffen kosten voor dienstbetrekkingen. Deze dienstbetrekkingen betekenen dat er cliënten zijn uitgestroomd naar werk, maar dat de kosten voor het salaris nog door de gemeente betaald worden vanuit het werkbudget.

Wanneer we de uitgaven van re-integratie naast de resultaten zetten dan valt op dat de extra investering die de gemeente heeft gedaan op het terrein van re-integratie vooralsnog geen extra resultaten oplevert. Een voorbeeld hiervan is Work First. Het aantal trajecten Work First is sterk toegenomen, maar het resultaat verschilt niet veel van voorgaande jaren. Ook bij andere trajecten zien we geen extra resultaat. De uitstroom de jobcoaching is in 2010 wel sterk gestegen ten opzicht van 2009.

Een blik op de toekomst

De gemeente Nunspeet heeft in 2010 voor het eerst een tekort op de middelen voor re-integratie. De komende jaren zullen deze middelen veel beperkter worden. Schattingen laten zien dat het werkgedeelte van het participatiebudget tussen 2011 en 2015 met ruim 2,5 ton zullen dalen voor de gemeente. Er zal daarom veel bewuster omgegaan worden met de inzet van trajecten. De gemeente Nunspeet heeft hier al op papier al een slag in gemaakt. Zo heeft zij de voor de inzet van trajecten en middelen een doelgroepbenadering in haar beleid opgenomen. In de praktijk blijkt echter dat de uitvoering deze lijn nog niet geheel volgt.

Hoofdstuk 4

Informatievoorziening

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de informatievoorziening over re-integratie binnen de gemeente Nunspeet. Het gaat hierbij om de informatievoorziening binnen de ambtelijke organisatie, maar ook om de informatievoorziening naar de gemeenteraad. Aan de hand hiervan wordt antwoord gegeven op de volgende deelvraag:

- Hoe was de informatievoorziening (tijdigheid, inzichtelijk, e.d.) aan de raad gezien zijn kaderstellende en controlerende taak.

4.1 Cliënt-, uitvoerings- en procesinformatie

De gegevens over cliënten worden opgenomen in het cliëntvolgsysteem. Binnen de organisatie wordt echter aangegeven dat dit systeem niet goed werkt. Daarom houden alle consultants in Excel nog een eigen systematiek bij om stappen op de participatieladder te meten. Van het eerste gesprek wordt een notitie gemaakt en dit komt in een papieren dossier, niet in het registratiesysteem. Er is dus geen compleet overzicht van cliënten dat iedereen duidelijk kan inzien en waaruit resultaten gehaald kunnen worden.

Voor de cliënten die bij een re-integratiebureau in traject zitten wordt elk kwartaal een voortgangsrapportage ontvangen. In deze rapportage van het re-integratiebedrijf worden geaggregeerde cijfers opgenomen die een overzicht geven van alle lopende trajecten. Daarnaast wordt er op cliëntniveau een persoonlijke beschrijving over het verloop van de het traject opgenomen. Het re-integratiebedrijf geeft aan dat zij elke drie weken een persoonlijk gesprek heeft met de re-integratieconsulent van de gemeente. Als het nodig is, is er informeel contact met de consultants van de gemeente. Het re-integratiebureau geeft aan dat er korte lijnen zijn met de gemeente. Doordat men dichtbij elkaar zit kan er ook snel iemand langkomen.

4.2 Gemeenteraad

Met de invoering van de WWB hebben gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid en een sterke financiële verantwoordelijkheid gekregen om te bepalen hoe ze re-integratie binnen de eigen gemeente vormgeven. De gemeenteraad moet op hoofdlijnen het re-integratiebeleid bepalen en vervolgens controleren of het college van Burgemeester en Wethouders dit goed uitvoert. Deze controlerende taak is met het verminderde toezicht door het Rijk in belang toenomen. De controle door de gemeenteraad kan leiden tot bijsturen van het beleid en/of de uitvoering. Dit heeft alles te maken met het 'dualisme' in het gemeentebestuur, waarbij de gemeenteraad en het college van B&W duidelijk gescheiden rollen hebben:

- De gemeenteraad is volksvertegenwoordiger, stelt beleidskaders vast en controleert het college van B&W.
- Het college van B&W neemt de dagelijkse besluiten en neemt de uitvoering voor zijn rekening.

Uit verschillende landelijke onderzoeken blijkt dat de invulling van de eigen rol door de gemeenteraad sinds de invoering van het dualisme in het gemeentebestuur nog in ontwikkeling is⁴.

Teneinde de gemeenteraad in staat te stellen zijn controlerende en toezichhoudende taken zo goed mogelijk uit te voeren, zal hij optimaal geïnformeerd moeten worden. Hierbij gaat het met name om een viertal aspecten⁵:

1. Informatie op maat, dus niet te gedetailleerd en niet onnodig uitgebreid, maar wel tijdig genoeg om te komen tot bijsturing waar dat nodig is.
2. Informatie aanbieden die aansluit bij SMART geformuleerde doelstellingen.
3. Het in perspectief plaatsen van behaalde resultaten: doen we het beter dan in het verleden of doen we het beter dan vergelijkbare gemeenten.
4. Informatie zodanig aanbieden dat deze beleidsrelevant is; bijvoorbeeld niet één plan voorleggen, maar enkele onderbouwde varianten, die de gemeenteraad kan afwegen.

De informatie aan de gemeenteraad moet daarbij tijdig, volledig en betrouwbaar zijn. Met 'tijdig' wordt bedoeld dat de informatie op een zodanig moment openbaar wordt dat daar in de oordeelsvorming rekening mee gehouden kan worden. Met 'volledig' wordt bedoeld dat de informatie het beleid adequaat weerspiegelt en aansluit bij de informatiebehoefte van de gemeenteraad. Met 'betrouwbaar' wordt bedoeld dat de informatie geen materiële onjuistheden bevat. Dit zijn de minimale vereisten voor de informatie aan de gemeenteraad, zodat hij in staat wordt gesteld om goed toezicht te houden op de uitvoering van het re-integratiebeleid en invulling kan geven aan zijn controlerende taak.

Informatievoorziening gemeenteraad Nunspeet

De gemeenteraad van de gemeente Nunspeet krijgt jaarlijks het beleidsverslag Wet Werk en Bijstand van het afgelopen jaar en het beleidsplan van het lopende jaar. Deze documenten worden in dezelfde vergadering behandeld. Daarnaast wordt op de geijkte momenten van de P&C cyclus het onderwerp behandeld. Uit de verslagen van de raad blijkt dat het onderwerp weinig inhoudelijk behandeld wordt.

Dit komt ook naar voren in het groepsgesprek dat met een vertegenwoordiging van de raad heeft plaatsgevonden. Hieruit komt naar voren dat men geen doelen heeft gesteld omdat dit volgens hen niet mogelijk is wegens het ontbreken van indicatoren. De raad geeft aan hierbij vooral het verhaal achter de cijfers te missen. Het gaat hierbij dan om informatie over welke trajecten en instrumenten er worden ingezet. Aangegeven wordt dat men om deze informatie gevraagd heeft maar van het college niet ontvangt.

Naast de kwalitatieve informatie, mist de raad ook uitleg en informatie over de komende ontwikkelingen, zoals de Wet Werken naar Vermogen. De raad wil graag meegenomen worden in de aanstaande veranderingen. Inmiddels is een informerende bijeenkomst over de Wet Werken naar Vermogen aangekondigd.

⁴ IWI (2006) De rol van de gemeenteraad bij de Wet werk en bijstand
RWI (2008) Sturingsinformatie lokaal re-integratiebeleid

⁵ RWI (2008) Sturingsinformatie lokaal re-integratiebeleid

De kritiek van de raad is niet helemaal terecht. De informatie die hij via de beleidsverslagen ontvangt is uitgebreid en geeft veel informatie. Zo wordt het bereik van de doelen in tekst beschreven en wordt er jaarlijks op hoofdlijnen aangegeven hoeveel trajecten er zijn ingezet en wat de kosten hiervan zijn geweest. In 2010 is deze informatie slechts voor een deel terug te vinden.

Het college krijgt een kwartaalrapportage over de gehele organisatie, met daarin onder andere informatie over de WWB. Dit rapport wordt altijd met de wethouder voorbesproken. Daarnaast vindt er wekelijks overleg plaats met de wethouder waarbij de WWB aan de orde komt als het nodig is. Het is geen vast punt op de agenda. De wethouder geeft aan elk jaar een beleidsverslag te ontvangen. Verder wordt hij geïnformeerd als er signalen naar boven komen, bijvoorbeeld als er een stijging is van het aantal uitkeringen.

Tabel 21. Aspecten van informatievoorziening aan de gemeenteraad

1.	De informatie is op maat, dus niet te gedetailleerd en niet onnodig uitgebreid, maar wel tijdig genoeg om te komen tot bijsturing waar dat nodig is.
	De informatie die de gemeenteraad ontvangt bevat veel informatie over de resultaten op het terrein van de WWB. De informatie over re-integratie is wel beperkt. Met name over de effecten van instrumenten is geen duidelijke informatie voor handen
2.	De informatie sluit aan bij geformuleerde doelstellingen.
	Tot en met 2009 wordt in de verslagen duidelijk aangegeven in hoeverre de gekwantificeerde doelen behaald zijn. Dit gebeurt echter in tekst en wordt niet verder ondersteund met cijfers of tabellen. In 2010 is de doelrealisatie niet meer opgenomen.
3.	Behaalde resultaten worden in perspectief geplaatst: doen we het beter dan in het verleden of doen we het beter dan vergelijkbare gemeenten?
	De ontwikkelingen in de gemeente Nunspeet worden afgezet tegen de ontwikkelingen in eerdere jaren. Er wordt geen perspectief geboden ten opzichte van de regio of vergelijkbare gemeenten.
4.	Informatie wordt zodanig aangeboden dat deze beleidsrelevant is; bijvoorbeeld niet één plan voorleggen, maar enkele onderbouwde varianten, die de gemeenteraad kan afwegen.
	Uit de stukken van de raad en de gesprekken die gevoerd zijn blijkt dat het re-integratiebeleid niet een onderwerp is dat vaak op de agenda van de raad staat. Bij keuzes die gemaakt worden stelt de raad zich over het algemeen volgend op. Er worden geen keuzes aan de raad voorgelegd. Met de invoering van de Wwv is het wel de bedoeling de raad meer te betrekken.

4.3 Beantwoording van de deelvragen

Hoe was de informatievoorziening (tijdigheid, inzichtelijk, e.d.) aan de raad gezien zijn kaderstellende en controlerende taak.

De gemeenteraad van de gemeente Nunspeet ontvangt jaarlijks een beleidsplan en een jaarverslag over de uitvoering van de WWB. Deze verslagen bevatten een overzicht van de ontwikkelingen binnen het bijstandsbestand en de inzet van middelen en trajecten. In de beleidsverslagen wordt aangegeven of de doelen behaald zijn. Deze informatie is grotendeels voldoende om de controlerende taak uit te voeren. In 2010 is de informatievoorziening een stuk minder uitgebreid. In de informatievoorziening worden geen vergelijkingen gemaakt met andere gemeenten, wel wordt het resultaat afgezet tegen eerdere jaren.

De gemeenteraad kan de controlerende rol redelijk uitvoeren, maar hij heeft zijn kaderstellende taak laten liggen. In de praktijk bepalen het college en de ambtelijke organisatie de kaders van het re-integratiebeleid en de doelen daarin. De raad stelt zich grotendeels volgend op. De raad geeft zelf ook aan het onderwerp niet echt inhoudelijk te behandelen en hier kaders voor te stellen. Hierbij benoemt hij dat het verhaal achter de cijfers ontbreekt. Hier heeft hij wel om gevraagd, maar niet ontvangen. Wat hierbij opvalt, is dat het onderwerp nooit door de raad zelf geagendeerd is en dat ook bij de behandeling van de beleidsplannen en beleidsverslagen de raad vrijwel geen inhoudelijke vragen stelt of pogingen doet tot bijsturing.

In het kader van de WWNV wordt aangegeven dat het de bedoeling is de raad hierbij te gaan betrekken. Er vinden informele informatiebijeenkomsten plaats. Daarnaast wil zowel het college als de ambtelijke organisatie de raad scenario's gaan voorleggen op basis waarvan de nieuwe wet uitgevoerd kan worden.

Hoofdstuk 5

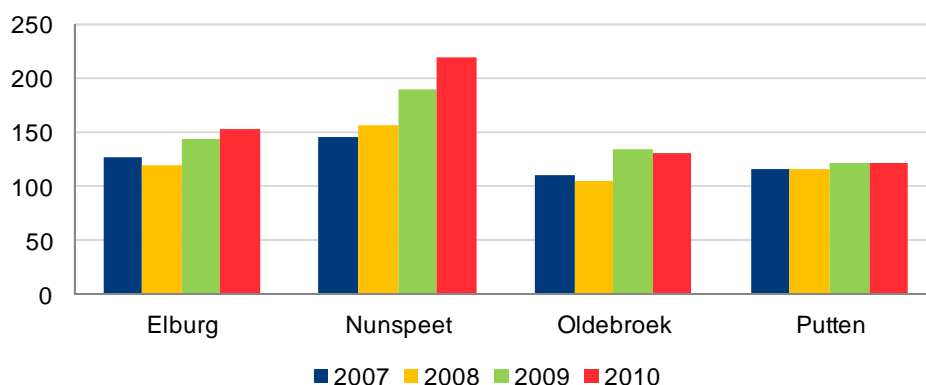
Benchmark

Om zicht te krijgen op de ontwikkelingen binnen de gemeente ten opzichte van de regio wordt in dit hoofdstuk op een aantal indicatoren een benchmark gemaakt. Om een goede vergelijking te kunnen maken is er voor gekozen op alle indicatoren dezelfde bron te gebruiken. Deze cijfers kunnen daarom iets afwijken van de gemeentelijke cijfers. De zogenaamde benchmark is opgebouwd op de zelfde manier als het rapport. Er wordt achtereenvolgens in gegaan op het bijstandsbestand, het beleid en de uitvoering.

5.1 Bestandsanalyse

De gemeenten laten een grillig verloop zien in de ontwikkeling van de bijstandsuitkeringen. Vooral in 2009 is bij alle gemeenten een sterke stijging te zien. De gemeente Nunspeet wijkt enigszins af van de andere gemeenten. Zij laat al sinds 2008 een stijging zien van het aantal bijstandsgerechtigden onder de 65 jaar. Opvallend is de zeer geringe stijging van het bestand in de gemeente Putten, zowel in vergelijking met de andere gemeenten als met het landelijke beeld.

Ontwikkeling aantal WWB/WIJ uitkeringen

Tabel: ontwikkeling aantal WWB/WIJ uitkeringen onder 65 jaar 2007-2010

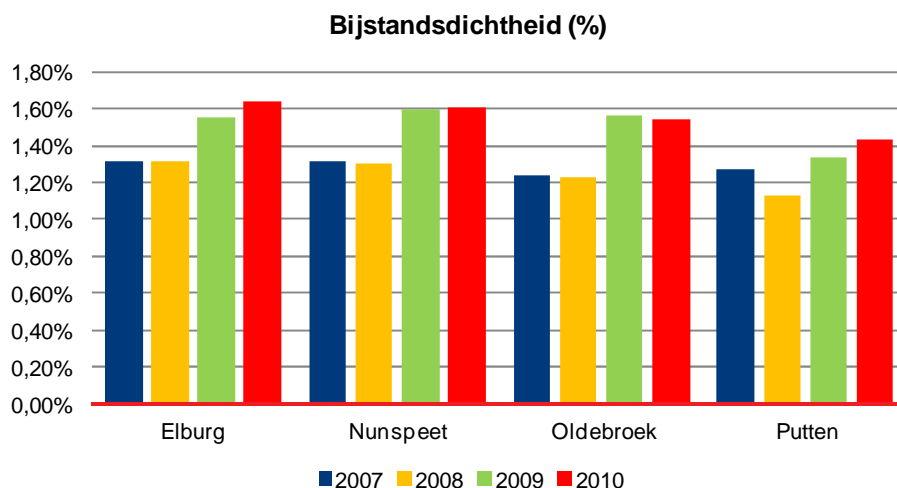
	2007	2008	2009	2010	% 2007-2010
Elburg	127	119	144	153	20,5%
Nunspeet	139	141	179	199	43%
Oldebroek	111	105	135	130	17,1%
Putten	116	116	121	122	5,1%
Regio Noordveluwe	1.080	1.040	1.220	1.350	25%
Prv Gelderland	25.660	24.220	26.250	28.500	11,1%
Nederland	273.980	258.780	280.800	306.980	12.%

Bron: gemeenten Elburg, Nunspeet, Oldebroek, Putten en CBS

Qua opbouw van het bestand laten de gemeenten weinig verschillen zien. Binnen alle gemeenten zijn klanten tussen de 35 en 55 jaar het sterkst vertegenwoordigd. Dit is ook te relateren aan de opbouw van de bevolking waar de groep eveneens het sterkst vertegenwoor-

digd is. Eveneens zijn bij alle gemeenten vrouwen in de WWB/WIJ sterker vertegenwoordigd in de bijstand dan mannen. Wel neemt het aandeel mannen in alle gemeenten de laatste jaren toe.

Hoewel de ontwikkeling van het aantal uitkering anders doet vermoeden zijn de gemeenten goed vergelijkbaar. De bijstandsdichtheid (het aantal uitkeringen gedeeld door het aantal huishoudens ligt er dicht bij elkaar. Opvallend is dat de stijging van het aantal uitkeringen in Nunspeet zich niet vertaalt in een hogere bijstandsdichtheid. Het aantal huishoudens is in dezelfde periode ook gegroeid.

De arbeidsmarkt in de regio kenmerkt zich door een sterke aanwezigheid van banen in de zorg en de groot- en detailhandel. De gemeenten onderling laten wel kleine verschillen zien in de verdeling.

5.2 Beleid

Hoewel de gemeenten onderling vergelijkbaar zijn qua bijstandsbestand laten zij verschillen zien in de doelen binnen het re-integratiebeleid. De gemeenten geven aan dat zij zowel participatie als re-integratie uitvoeren. Het beleid is er dus zowel op gericht om mensen aan het werk te krijgen als om mensen te activeren en te laten meedoen in de samenleving.

De gemeenten hebben grotendeels algemene doelen geformuleerd, die voortvloeien uit de uitgangspunten van de WWB. Het gaat hierbij om doelen als:

- Werk boven inkomen
- Zo min mogelijk mensen in de bijstand
- De WWB moet binnen de budgetten worden uitgevoerd.

De gemeente Nunspeet heeft algemene doelstellingen uitgewerkt in concrete taakstellingen. Bij Nunspeet is het belangrijkste hierin dat men prioriteiten heeft gesteld voor verschillende doelgroepen. Hierbij geldt dat jongeren en de meest kansrijke klanten voorrang krijgen bij re-integratie. Ouderen krijgen de minste prioriteit.

Voor de overige gemeenten geldt dat zij in principe elke klant een traject aanbieden, tenzij dit niet mogelijk is vanwege beperkingen bij de klant.

Alleen de gemeenten Nunspeet en Elburg hebben hun doelstellingen gekwantificeerd. Hierbij zijn de doelstellingen van de gemeente Nunspeet veel uitgebreider.

Feitelijk verschilt het beleid in de gemeenten niet veel van elkaar. Bij de gemeenten Oldebroek en Putten is er echter veel minder vastgelegd. Er wordt hier meer gewerkt vanuit impliciete veronderstellingen.

Alle gemeenten geven aan dat zij in de uitvoering van het beleid maatwerk willen bieden aan de klant. Dit houdt in dat er geen algemene trajecten worden ingezet, maar dat wordt aangesloten bij kansen en mogelijkheden van elke klant. De uitvoering hiervan verschilt enigszins. Zo kiest de gemeente Nunspeet er voor om re-integratietrajecten uit te besteden bij de Inclusiefgroep. Andere gemeenten geven aan de re-integratie meer in eigen hand te houden. Zowel Elburg als Putten hebben daarvoor een jobcoach binnen de eigen organisatie aangesteld en besteedde alleen als dit echt noodzakelijk is trajecten uit aan andere bedrijven. De gemeente Oldebroek hangt hier tussen in. Zij wil meer zelf gaan doen, maar is in de uitvoering in capaciteit beperkt waardoor er toch zaken uitbesteed worden.

Veranderingen 2012.

Onder invloed van een veranderende wetgeving en teruglopende budgetten hebben de gemeenten met ingang van 2012 enkele wijzigingen doorgevoerd. De landelijke wetwijzigingen, zoals de huishoudenstoets en de samenvoeging van WWB en WIJ, zijn door alle gemeenten ingevoerd. Op het vlak van de bezuinigingen zijn door de gemeenten verschillende keuzes gemaakt:

- **Elburg:** Omdat het budget ver terugloopt zijn er een aantal veranderingen doorgevoerd. Zo hebben alle consultants een veel beperkter budget ontvangen om in te zetten voor scholing en loonkostensubsidies. De focus in het re-integratiebeleid is ambtelijk komen te liggen op kansrijke klanten en beperking van de instroom. Voor de onderkant van het bestand is geen financiële ondersteuning meer mogelijk.
- **Nunspeet:** er zijn geen specifieke bezuinigingen doorgevoerd. Er wordt aangegeven dat men trajecten specifiek gaat inzetten.
- **Oldebroek:** De beperking van de middelen heeft in Oldebroek geleid tot een versnelde afbouw van de gesubsidieerde arbeid. Daarnaast zal er minder worden uitbesteed en veel meer re-integratie door de consultants zelf moeten worden uitgevoerd.
- **Putten:** Het is onduidelijk in hoeverre Putten heeft ingespeeld op de bezuinigingen. De keuze voor de inzet van trajecten ligt bij de consultants. Zij zullen dus minder kunnen inzetten.

In samenwerking met de andere gemeenten van de Regio Noord Veluwe (RNV) is een traject ingegaan voor de invulling van de Wet Werken naar Vermogen. In dit traject wordt samen met de gemeenten een aantal varianten voor de in- en uitvoering van de WWnV in kaart gebracht. Hierbij gaat het ondermeer om de rol van de gemeente, de sociale werkvoorziening en de doelgroepen waarvoor de gemeente straks verantwoordelijkheid draagt.

Het traject moet uitmonden in een aantal scenario's voor de gemeenten. Deze kunnen vervolgens met de raad verder besproken worden. Deze scenario's hebben vooral betrekking op de uitvoeringsorganisatie en niet zo zeer op de keus voor doelgroepen en de besteding van middelen.

5.3 Uitvoering

Hoewel er kleine verschillen te zien zijn in het beleid blijkt dat de dynamiek in het bijstandsbestand redelijk gelijke tred houdt. De instroom in de bijstand blijkt in 2010 in de gemeenten Nunspeet en Oldebroek lager te liggen dan bij de andere gemeenten. Qua uitstroom zien we over de jaren verschillen, maar over het geheel genomen is deze redelijk gelijk. Wel blijkt in 2009 de instroom in de gemeenten hoger te liggen dan landelijk en in de provincie Gelderland. De uitstroom ligt juist lager in dit jaar. In 2010 ligt de uitstroom juist hoger.

Tabel: Dynamiek binnen de WWB/WIJ

	2007		2008		2009		2010	
	instroom	uitstroom	instroom	uitstroom	instroom	uitstroom	instroom	uitstroom
Elburg	36%	27%	27%	21%	43%	18%	47%	29%
Nunspeet	31%	32%	43%	26%	44%	24%	41%	30%
Oldebroek	40%	31%	36%	29%	43%	18%	38%	26%
Putten	36%	25%	40%	33%	42%	20%	50%	28%
Regio Noord-veluwe	31%	26%	33%	26%	42%	21%	42%	25%
Prv Gelderland	29%	28%	32%	26%	39%	24%	39%	24%
Nederland	28%	27%	32%	26%	38%	22%	38%	23%

Bron: CBS

Alle gemeenten zetten in op een zo laag mogelijk bijstandbestand. Hierbij is de uitstroom naar werk of scholing het belangrijkste. Dit zijn immers de uitstroombmogelijkheden die gemeente door re-integratie probeert te bespoedigen. Wanneer we naar de vier gemeenten kijken dan blijkt dat gemiddeld een derde van de uitstroom aan het werk gaat of naar school. De gemeente Oldebroek blijft in vergelijking met de overige gemeenten in 2009 achter met de uitstroom naar werk of scholing. De gemeenten Nunspeet en Elburg hebben dit jaar juist een veel grotere uitstroom naar werk of scholing.

Tabel. Uitstroom naar werk of scholing als percentage van de totale uitstroom

	2007	2008	2009	2010
Nunspeet	38%	38%	45%	27%
Elburg	nb	29%	38%	35%
Oldebroek	30%	32%	16%	nb
Putten	49%	33%	28%	32%

Bron: Gemeente Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten.

Financiën

Alle gemeenten laten een tekort op het inkomendeel zien. Zij hebben hier in 2009 en 2010 een aanvullende uitkering van het Rijk voor gekregen. Deze ontwikkeling past in het landelijk beeld waar ook tekorten zijn ontstaan. Wel zijn de tekorten in de vier gemeenten veel groter dan landelijk, hier was in 2010 bijvoorbeeld een tekort van gemiddeld 8%. De gemeenten zijn in 2009 en 2010 gecompenseerd door met een !AU voor dat gedeelte van het tekort dat boven de 10% lag.

Wat betreft het SZW-deel zien we dat de gemeenten steeds meer zijn gaan uitgeven. Dit heeft bij de gemeente Putten in 2009 en Nunspeet in 2010 geleid tot tekorten. Wel heeft de gemeente Nunspeet een sterke toename wat betreft de uitgaven van 2009, dit beeld zien we ook bij andere gemeenten, maar bij Elburg en Oldebroek is deze toename minder sterk.

Tabel: overschotten en tekorten op het inkomens- en SZW-deel

Inkomensdeel	2007	2008	2009	2010
Nunspeet	7%	7%	-32%	-29%
Elburg	13%	1%	-28%	-25%
Oldebroek	3%	-9%	-28%	-22%
Putten	-5%	0%	-16%	-14%
SZW-deel	2007	2008	2009	2010
Nunspeet	32%	43%	20%	-5%
Elburg	57%	48%	34%	6%
Oldebroek	53%	44%	26%	5%
Putten	42%	47%	-14%	0%

Bron: Gemeente Elburg, Nunspeet, Oldebroek en Putten, ministerie SZW.

Het is niet voor alle gemeenten inzichtelijke hoeveel klanten tijdens de onderzoeksperiode een traject volgden. Daarom is het niet mogelijk om hier een vergelijking te geven van de gemaakte kosten ten opzichte van het aantal trajecten.

5.4 Informatie voor de Raad

Er zijn grote verschillen in de wijze waarop de gemeenteraad geïnformeerd wordt over de resultaten van re-integratie. Zo krijgt de ene raad voldoende informatie om te kunnen controleren en sturen en ontvangt de andere raad slechts hele beperkte informatie.

- **Elburg:** De gemeenteraad ontvangt gegevens over de financiële kant van re-integratie. Daarnaast wordt in de jaarrekening over algemene streefwaarden gerapporteerd. Informatie over trajecten en resultaten ontbreekt.
- **Nunspeet:** De gemeenteraad ontvangt jaarlijks het beleidsverslag Wet Werk en Bijstand. De financiën zijn hier goed in terug te vinden. Door het ontbreken van doelen is het resultaat slecht terug te vinden in de stukken.
- **Oldebroek:** De raad ontvangt jaarlijks in de jaarrekening een overzicht van de financiën op het terrein van re-integratie. Hieraan is beknopt informatie toegevoegd over de resultaten. Eens per twee jaar verschijnt er een verantwoordingsverslag met uitgebreidere resultaten.
- **Putten:** De raad ontvangt jaarlijks een uitgebreid beleidsoverleg over de uitvoering van re-integratie. Deze informatie is zeer gedetailleerd en kan eerder gezien worden als een beschrijving van de uitvoering dan een verantwoording.

Alle gemeenteraden krijgen in de standaard P&C cyclus voldoende informatie over de financiële kant van re-integratie. Over het resultaat wordt men minder vaak geïnformeerd of op een zodanig detailniveau dat het de vraag is of de raad nog wel op hoofdlijnen stuurt. Verder valt op dat alle raden op afstand staan bij de invulling van het beleid. Er worden geen keuzes aan de raad voorgelegd. En doordat bij vrijwel alle gemeenten doelen ontbreken is het voor de raad moeilijk te bepalen of de gemeente het "goed" gedaan heeft.

Samengevat blijken de gemeenten in de uitwerking van het beleid om kleine punten te verschillen. Deze verschillende in de uitwerking van het beleid leiden echter niet tot grote verschillen in de behaalde resultaten. Deels wordt dit veroorzaakt doordat de aanpak, het leveren van maatwerk, bij elke gemeente het uitgangspunt is.

Bijlage 1

Toetsingskader

In de onderstaande tabel wordt de beoordeling van de normen uit het toetsingskader weergegeven.

Onderzoeksitems	Norm	Beoordeling
Beleid (vastgestelde doelen m.b.t. re-integratiebeleid):	Het beleid voldoet aan de wettelijke vereisten: <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn verordeningen • Er is beleid voor NUGGERS Het beleid is doelgericht De doelen en de operationalisering daarvan zijn SMART geformuleerd Het beleid is consistent in schrift en uitvoering.	+ + + - +/-
Uitvoering (inzet van re-integratie instrumenten):	Het beleid is consistent in schrift en uitvoering Het instrumentarium sluit aan bij de doelen uit het beleid Er zijn duidelijke resultaat afspraken met betrekking tot de uitvoering Resultaten zijn afgezet tegen doelen en taakstellingen	+/- + +/- +
Verantwoording aan de raad	Informatie is op maat Informatie is tijdig Informatie sluit aan bij de doelen Informatie is in perspectief (vergelijking in tijd en met andere gemeenten) Informatie is volledig	+ + +/- - +
Budgettair	Resultaten worden afgezet tegen doelen, taakstellingen en kosten Kosten per instrument zijn inzichtelijk Het beleid is uitgevoerd binnen de beschikbare middelen	+/- - +

Bijlage 2

Geïnterviewde personen

- Dhr. van den Berg, Wethouder, gemeente Nunspeet
- Dhr. Kok, hoofd afdeling Publiek en Sociaal, gemeente Nunspeet
- Dhr. van de Kolk, coördinator Sociale Zaken gemeente Nunspeet
- Dhr. Sintmaartensdijk, beleidsmedewerker Sociale zaken, gemeente Nunspeet
- Dhr. Veerbeek, consulent re-integratie gemeente Nunspeet
- Mevr. Mensing, consulent inkomen en participatie, gemeente Nunspeet
- Fractiespecialisten Werk en Inkomen van de gemeenteraad van de gemeente Nunspeet.
- Dhr. Vroegindeweyj, Intervens
- Mevr. Van Voorst, Intervens

Bijlage 3

Terminologie en afkortingen

Activeringstraject:	Traject dat er op gericht is de klant weer actief te krijgen en voor te bereiden op een eventueel traject naar arbeid.
Anw:	Algemene nabestaanden wet.
BBL:	Beroeps Begeleidende Leerweg. Een beroepsopleiding waarbij een leerling vier dagen per week als leerling werknemer in een bedrijf werkt en daarnaast 1 dag per week een opleiding volgt.
Belastbaarheidsonderzoeken	:Onderzoek gericht op het krijgen van een helder beeld van iemands arbeidsmogelijkheden en duurzame inzetbaarheid.
Bemiddelingstraject:	Traject gericht op het begeleiden van de klant naar werk.
Draaideurcliënten:	Klanten die na uitgestroomd te zijn uit de bijstand opnieuw instromen.
Duale trajecten:	combinaties van werken en leren waarbij mensen vooral leren op de werkplek, terwijl het leerdoel is afgestemd op hun behoeften in relatie tot de eisen van de arbeidsmarkt. Wordt veel ingezet bij inburgering, waarbij taaltrajecten gecombineerd worden met re-integratie.
Gesubsidieerde arbeid:	Een baan voor bijstandsgerechtigden waarbij de gemeente bijdraagt in de loonkosten. Wij verstaan hier zowel de WIW en ID onder als uitstroom met (tijdelijke) loonkostensubsidie
Huishoudenstoets:	In 2012 ingevoerde regeling binnen de WWB waarbij gesteld wordt dat binnen één huishouden slechts één gezamenlijke uitkering verstrekt wordt. Bij de bepaling van de uitkering wordt het inkomen van alle inwonende gezinsleden als uitgangspunt genomen.
IAU:	Incidenteel Aanvullende Uitkering.
Inkomensdeel:	Rijksuitkering aan gemeenten voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen.
Loondispensatie:	Instrument waarbij dat de werkgever minder dan het wettelijk minimumloon mag betalen als de werknemer door zijn arbeidsbeperking minder productief is, en daarmee een lagere loonwaarde heeft.
Loonwaarde:	De arbeidsprestatie van een werknemer, gegeven diens eventuele arbeidsbeperkingen in een bepaalde functie op een bepaald moment.

MAU:	Meerjarige Aanvullende Uitkering
NT2:	Nederlands als tweede taal, cursus die onderdeel is van een inburgeringstraject.
Nugger:	Niet uitkeringsgerechtigde.
Participatiebudget:	Gebundelde rijksuitkering aan gemeenten voor re-integratie, inburgering en scholing.
Participatieladder:	Instrument op basis waarvan bepaald kan worden in hoeverre een burger, bijvoorbeeld een bijstandsgerechtigde of een wijkbewoner, meedoet in de samenleving.
Rusttraject:	Traject dat ingezet kan worden wanneer klanten (tijdelijk) niet de mogelijkheid hebben om een re-integratie of participatietraject te volgen. Bijvoorbeeld vanwege fysieke, sociale of medische belemmeringen
SZW-deel:	Gedeelte van het participatiebudget dat bestemd is voor re-integratie en participatie van bijstandgerechtigden, niet-uitkeringsgerechtigden en Anw-ers.
Tegenprestatie:	In 2012 ingevoerde regeling binnen de WWB waarbij gemeenten de mogelijkheid hebben om bijstandgerechtigden te verplichten een tegenprestatie te leveren voor de ontvangen bijstandsuitkering.
Voorliggende voorziening:	Voorziening die ingezet kan worden om instroom in de bijstand te voorkomen. Bijvoorbeeld een WW of Wajong-uitkering.
Wajong:	Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapte.
WIJ:	Wet Investeren in Jongeren.
WMO:	Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
WSW:	Wet Sociale Werkvoorziening.
WWB:	Wet Werk en Bijstand.
WWnV:	Wet Werken naar Vermogen

Conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie voor de gemeente Nunspeet

Re-integratiebeleid

De gemeente Nunspeet heeft geen expliciete visie op re-integratie gedefinieerd. Uit de verschillende beleidsplannen kunnen wel drie uitgangspunten gedestilleerd worden:

1. Burgers zijn zelf verantwoordelijk
2. Regulier werk is het hoogste doel. Als dat niet lukt kan werk met ondersteuning worden ingezet en pas in laatste instantie inkomensondersteuning
3. Wanneer klanten een uitkering krijgen zijn zij verplicht maatschappelijk geaccepteerde arbeid en/of deelname aan een traject te aanvaarden.

In de praktijk blijkt re-integratie breder gedefinieerd te worden. Uitstroom naar werk is het hoogste doel maar er kan ook ingezet worden op participatie, zoals vrijwilligerswerk.

Deze visie op beleid wordt in de beleidsplannen uitgewerkt in een aantal doelen. Sinds 2007 worden dezelfde doelen gehanteerd. De doelen zijn vrij algemeen en zijn alleen richtinggevend. Een kwantificering ontbreekt.

Hoewel de gemeente Nunspeet aangeeft dat zij individueel maatwerk wil leveren, staan de beperkte financiële middelen dit in de weg. Om de doelen te bereiken wordt daarom gebruik gemaakt van een indeling in doelgroepen. Deze doelgroepen zijn gedefinieerd in afstand tot de arbeidsmarkt, waarbij jongeren de hoogste prioriteit hebben. Ouderen en alleenstaande ouders hebben de minste prioriteit.

Op basis van de uitgangspunten en de doelgroepen worden jaarlijks taakstellingen opgesteld. Deze zijn goed meetbaar.

De rekenkamercommissie concludeert dat het beleid van Nunspeet helder en concreet is. Zij ziet daarom geen reden voor een aanbeveling tot verbetering.

Uitvoering

Hoewel er taakstellingen en doelgroepen zijn, blijkt hier in de uitvoeringspraktijk weinig mee gedaan te worden. Binnen de uitvoering wordt vooral uitgegaan van maatwerk per individuele cliënt. Dit spoort niet met het beleidsplan dat aangeeft dat maatwerk wenselijk is maar in de praktijk door beperkte financiën niet mogelijk. Ook de opgestelde taakstellingen blijken voor de uitvoering niet leidend. De uitvoerders streven naar een zo hoog mogelijke uitstroom. Er zijn daarmee geen duidelijke richtlijnen voor resultaat binnen de uitvoering.

Aanbeveling aan het college:

Breng het beleid met taakstellingen in evenwicht met de gehanteerde uitgangspunten in de uitvoering. Op dit moment is niet het beleid leidend maar de uitvoering.

De rekenkamercommissie spreekt met deze aanbeveling geen inhoudelijk oordeel uit over de beleidsmatige taakstellingen respectievelijk de uitgangspunten van de uitvoering. Waar het om gaat is dat de gemeenteraad ervan uit moet kunnen gaan dat vastgesteld beleid vervolgens ook wordt uitgevoerd.

De gemeente Nunspeet kiest ervoor om een breed scala aan instrumenten in te zetten binnen de uitvoering van re-integratie. Deze instrumenten zijn onder gebracht bij verschillende externe partners. Met een aantal partijen is voor de uitvoering van de trajecten prestatiefinanciering afgesloten. Hierbij wordt een deel van de prijs pas uitbetaald bij het behalen van succes.

Er zijn veel verschillende instrumenten ingezet voor de bijstandsccliënten van de gemeente Nunspeet. Deze trajecten hebben een verschillende mate van succes. Omdat het bij diverse ingezette trajecten om zeer kleine aantallen gaat is niet te bepalen of het succes door het instrument veroorzaakt wordt of dat het toeval is. Die “kleine aantallen”-probleem is overigens kenmerkend voor alle gemeenten met een omvang van Nunspeet en de andere drie gemeenten. Daarnaast is lang niet voor elk instrument vooraf bepaald wat het succespercentage zou moeten zijn, anders gezegd, de eigenlijk verwachtingen van de ingezette instrumenten worden niet altijd duidelijk beschreven.

Als we de taakstellingen die de gemeente zelf heeft opgesteld bekijken dan blijkt dat alleen de taakstellingen die betrekking hebben op de bovenkant van het bestand behaald worden. Opvallend is dat hierbij geen onderscheid gemaakt wordt naar doelgroepen, terwijl in het beleidsplan dat onderscheid wel wordt gemaakt (jongeren hebben de hoogste prioriteit, ouderen de laagste).

Aanbevelingen aan het college:

- Ervan uitgaande dat het beleidsplan ook werkelijk het bestuurlijk gewenste beleid bevat, beveelt de rekenkamercommissie aan de daarin opgenomen prioriteiten voor de diverse doelgroepen leidend te laten zijn voor de uitvoering.
- Maak binnen de uitvoering de eigen verwachtingen van het succes van diverse instrumenten duidelijker. Dat biedt houvast bij de beslissing over het al dan niet doorgaan met bepaalde instrumenten.

Qua financiën heeft de gemeente Nunspeet sinds 2009 een tekort op het inkomensdeel. Dit tekort is deels door het rijk aangevuld door middel van een Incidentele Aanvullende Uitkering. De eerste 10% is voor rekening van de gemeente zelf. Op het werkdeel is in 2010 voor het eerst een tekort ontstaan.

Opvallend is dat de gemeente sinds 2009 de uitgaven op het terrein van re-integratie meer dan verdubbeld heeft. De extra uitgaven zitten met name in re-integratietrajecten en work-first. Hoewel er fors meer geïnvesteerd op re-integratie laat het aantal klanten dat uitstroomt naar werk of scholing echter geen stijgende lijn zien.

Vergeleken met de andere drie gemeenten heeft Nunspeet relatief grote tekorten op het “inkomensdeel” en – tot en met 2009 – relatief lage overschotten op het SzW-deel (bedoeld voor re-integratie).

Aanbevelingen aan de raad en het college:

Gezien de financiële resultaten bevelen wij daarop beter te sturen, uiteraard in samenhang met de gestelde beleidsdoelen.

Informatievoorziening

De raad heeft in de onderzoeksperiode weinig prioriteit gesteld aan re-integratie. Dit blijkt al uit het feit dat er vrijwel geen kaders gesteld zijn en ook geen doelen. Als reden voor het ontbreken van doelen wordt aangegeven dat dit niet kan omdat de indicatoren voor doelen ontbreken. Het is echter de raad die de doelen stelt en aangeeft hoe hij over de resultaten binnen de kaders geïnformeerd wil worden.

De informatievoorziening aan de raad bevat alle informatie die noodzakelijk is om de controlerende taak uit te voeren. Ontwikkelingen in bestand, de inzet van middelen en trajecten wordt in de informatievoorziening opgenomen. Informatie over effecten van beleid en instrumenten ontbreekt, terwijl de raad graag het verhaal achter de cijfers zou willen ontvangen. De raad heeft zich echter weinig actief getoond om deze informatie ook werkelijk te ontvangen.

Aanbeveling aan de raad:

Stel als raad kaders op die aangeven wat de gemeentelijke invulling van het re-integratiebeleid is. De financiële uitkomsten in het recente verleden en de opgaven die beleidsmatig en financieel voor de deur staan, zijn daar alle aanleiding voor.

Bij deze kaderstelling kunnen de volgende stappen behulpzaam zijn:

- Bepaal wat het doel van de gemeente Nunspeet is in het kader van re-integratie (bijvoorbeeld hoe het bestand zich zou moeten ontwikkelen, uitgedrukt in stappen op de zgn. “participatieladder”).
- Hoe moet dit doel bereikt worden? (Bijvoorbeeld door inzet van externen of door zelf doen.)
- Welke doelgroepen moeten in dit beleid geholpen worden (doelgroep-prioritering)? (Bijvoorbeeld de nieuwe instroom, de jongeren of juist mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.)
- Welk soort instrumenten moeten hier aan bijdragen?
- Wat mag dit kosten?
- Hoe wil de raad geïnformeerd worden over de resultaten van het beleid

Benchmark

De groei van het aantal bijstandsuitkeringen in 2007/2010 wisselt onder de vier gemeenten vrij sterk: van 5% tot 41%. Kijken we echter naar de “bijstandsdichtheid” – dat is het aantal uitkeringen gedeeld op het aantal huishoudens – dan zijn de verschillen veel kleiner. De “dichtheid” is in Nunspeet wat hoger dan gemiddeld in de andere drie gemeenten.

De financiële resultaten – afgemeten aan tekorten en overschotten op de jaarlijkse rijksuitkeringen voor verstrekking van bijstand en voor re-integratie – liggen bij de vier gemeenten eveneens in elkaars buurt, maar zijn in Nunspeet wat ongunstiger dan de andere drie gemeenten.

De opzet van het onderzoek staat niet toe om een verband tussen bijstandsaantallen en financiën te leggen.

De toekomst

De komende tijd staat de gemeente voor veel veranderingen. De Wet Werken naar Vermogen wordt ingevoerd en de AWBZ en de jeugdzorg worden gedecentraliseerd. Deze veranderingen worden binnen de gemeente Nunspeet en in regionaal verband opgepakt maar zijn nog niet omgezet naar beleid. De keus richt zich op dit moment vooral op de inrichting van de organisatie.

Het gevolg van de Wet Werken naar Vermogen is dat groepen die voorheen in de Wajong en de WSW terecht konden, nu een beroep op de (nieuwe) bijstand moeten doen. De bijstandspopulatie zal dus groter en minder makkelijk bemiddelbaar worden.

Deze veranderingen gaan gepaard met een korting op de budgetten. Dit maakt het noodzakelijk dat er scherpere keuzes gemaakt worden. Met minder geld kan niet hetzelfde worden uitgevoerd. Deze keuzes gaan onder meer over de vraag welke doelgroepen wel of niet meer ondersteund moeten worden met re-integratie en hoe men omgaat met de nieuwe doelgroepen die op de gemeente afkomen zoals de WSW en Wajong. Daarnaast bieden een koppeling met de WMO en de AWBZ aanknopingspunten voor een meer integraal beleid. Gekeken kan worden of maatschappelijke participatie zo ingezet kan worden dat er maatschappelijk rendement behaald kan worden. Bijvoorbeeld door het inzetten van bijstandsgerechtigden voor vrijwilligerswerk binnen het welzijn of sport of door met behoud van uitkering binnen de zorg aan de slag te gaan. De (vooralsnog) aanhoudend slechte economische conjunctuur zorgt voor een extra druk.

Aanbeveling aan de raad:

Vraag het college om voor de komende jaren een aanpak voor re-integratie te ontwikkelen die aansluit bij de grotere doelgroep, het lagere budget en de (vooralsnog) aanhoudend slechte economische situatie.

Bestuurlijke reactie

NUNSPEET • ELSPEET • HULSHORST • VIERHOUTEN

Rekenkamercommissie,
De heer mr. P.F.A. Klein
Postbus 79
8070 AB NUNSPEET

datum 9 jul 2012	oms kenmerk U.0027694	collegabeeld 2 jul 2012	behandeld door de heer A. Arends (0341) 25 93 89	bijlage(n)
onderwerp: onderzoek reïntegratiebeleid				

Geachte heer Klein,

Met belangstelling lezen wij uw conceptrapport over uw onderzoek naar de effectiviteit van het reïntegratiebeleid in onze gemeente. Het rapport is helder en motiveert ons om beleid en uitvoering zo goed mogelijk op elkaar te blijven afstemmen.

De beleidsdoelstellingen zijn bepalend voor de uitvoering. Bij het streven naar optimaal resultaat en maatwerk kunnen theorie en praktijk soms langs elkaar lopen. De beperkte financiële mogelijkheden spelen daarbij een belangrijke rol. De praktijkervaringen zijn leerpunten voor het formuleren van een realistisch beleid. Deze wisselwerking wordt ook in uw aanbevelingen onderkend.

Uw concept geeft ons geen aanleiding voor een nadere bestuurlijke reactie. Aan de hand van uw eindrapport zullen wij graag met de gemeenteraad spreken over uw bevindingen. De door u gedane aanbevelingen zullen wij betrekken bij de uitvoering.

Burgemeester en wethouders van Nunspeet,
de secretaris, de burgemeester,

J.J. Kerkhof ir. D.H.A. van Hemmen

Markt 1
Postbus 79
8070 AB Nunspeet
Telefoon (0341) 25 93 11
Fax (0341) 25 90 48
Internet www.nunspeet.nl
E-mail gemeente@nunspeet.nl
BNG 2950.13.621
Rabobank 34.75.32.020

Nawoord rekenkamercommissie Nunspeet

De bestuurlijke reactie van het college geeft de rekenkamercommissie aanleiding tot een opmerking. Verder staan wij kort stil bij de landelijke politieke situatie.

Het verheugt ons dat het college zich bewust is van de complexe verhouding tussen norm en werkelijkheid, tussen wat men wil en wat men kan. Dat financiële beperkingen een hindernis kunnen vormen tussen ideaal en realiteit, beseffen wij terdege. Nochtans adviseren wij raad en college daarin niet te berusten. De komende tijd zal er een zijn van financiële krapte. Dat als zodanig is problematisch. Het zou betreurenswaardig zijn als daardoor óók nog eens een groter verschil zou ontstaan tussen wat men zegt en wat men doet.

Na de val van het kabinet heeft de Tweede Kamer het wetvoorstel Wet Werken naar Vermogen als controversieel bestempeld. Dat vermindert de urgentie om voorbereidende maatregelen te nemen op lokaal niveau. Verdwenen is de noodzaak om zich op een verandering in het sociale stelsel voor te bereiden echter geenszins. Ten eerste niet door de brede levende wens en verwachting dat een nieuw kabinet de bestaande Wet Werk en Bijstand zal (moeten) aanpassen op een wijze die lijkt op de essentie van het controversieel verklaarde wetvoorstel. Ten tweede omdat ook het lokale en nationale perspectief van de openbare financiën niet wezenlijk is verbeterd, zodat waarschijnlijk ook een nieuwe wet onder zeer strikte financiële voorwaarden zal moeten worden uitgevoerd.